

PROGRAM SZKOLENIA n.t. Rola przedstawicieli „NSZZ „Solidarność” w procesie legislacji i stanowienia prawa pracy”

Program przygotowany ramach projektu zgłaszanego do konkursu

NR POWR.02.16.00–IP.06–00–006/16

pod nazwą

Podnoszenie kompetencji przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz partnerów społecznych w zakresie niezbędnym do udziału w procesie stanowienia prawa

Działanie 2.16

pn. *Usprawnienie procesu stanowienia prawa*

Programu Operacyjnego *Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020*

w ramach jego Osi II

pn. *Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji*

Szkolenia realizowane w okresie: maj 2018 – styczeń 2021 roku

Opracowanie Programu Szkolenia: Teresa Krasowska

Wersja 2
stan na kwiecień 2019 roku

PROGRAM SZKOLENIA

Nazwa szkolenia:

Rola przedstawicieli „NSZZ „Solidarność” w procesie legislacji i stanowienia prawa pracy”

Cel szkolenia:

Nabycie/podniesienie kompetencji eksperckich przez przedstawicieli NSZZ „Solidarność” w zakresie niezbędnym do prawidłowego udziału w procesie legislacji i stanowienia prawa pracy, przy założeniu, że co najmniej 85% uczestników podniesie/nabędzie kompetencje eksperckie w zakresie niezbędnym do prawidłowego udziału w procesie legislacji i stanowienia prawa pracy.

czas trwania szkolenia- 25 godzin dydaktycznych (2,5 dnia)

(indywidualne konsultacje dla uczestników – możliwość odbycia konsultacji po zajęciach, wymagane odnotowanie w dokumentacji szkoleniowej, łącznie prowadzący może poświęcić na konsultacje minimum 2 godziny maksimum 4 godziny dydaktyczne nie wliczone do harmonogramu szkolenia)

Metody pracy: wykład, mini wykład z wykorzystaniem internetu, podsumowanie prowadzącego, dyskusja plenarna; burza mózgów, praca indywidualna, praca w grupach

typ szkolenia: szkolenie **stacjonarne** (dla osób które nie mogą wyjechać z powodów zawodowych/rodzinnych) i **wyjazdowe** z zakwaterowaniem i wyżywieniem dla uczestników

uczestnicy – przedstawiciele NSZZ „Solidarność”

Liczba szkoleń: 50

pomiar wskaźnika Dzienniki szkoleniowe

Liczba osób objętych wsparciem szkoleniowym: 950 osób

liczba szkoleń: 50 szkoleń średnio po 19 osób=950 osób (380 K i 570 M)

pomiar wskaźnika listy obecności i deklaracje uczestnictwa

Liczba uczestników, którzy nabyli kompetencje w zakresie legislacji i procesu stanowienia prawa co najmniej 808 osób (324 K i 484 M) tj. co najmniej 85% wszystkich biorących udział w szkoleniach)

pomiar wskaźnika: imienne testy sprawdzające wiedzę i kopie certyfikatów

Warunkiem otrzymania przez uczestnika szkolenia certyfikatu poświadczającego nabycie kompetencji jest zaliczenie testu na zakończenie szkolenia poprzez udzielenie poprawnych odpowiedzi na co najmniej 85% pytań testowych (16 z 20 lub 24 z 30 pytań testu).

W efekcie aktywnego udziału w szkoleniu Uczestnik:

1. Zna źródła powszechnie obowiązującego prawa w Rzeczypospolitej Polskiej
2. Wie komu przysługuje inicjatywa ustawodawcza
3. Zna zasady wnoszenia inicjatywy obywatelskiej i poznał praktyczny jej aspekt na przykładzie inicjatywy NSZZ „Solidarność” zakończonej wejściem w życie ustawy dot. ustawy o ograniczeniu handlu w niedzielę
4. Zna etapy procesu legislacyjnego
5. Zna kompetencje Sejmu, Senatu i Prezydenta RP w zakresie legislacji
6. Wie, gdzie są ogłaszane akty normatywne, w jaki sposób i gdzie szukać ich treści w Internecie
7. Wie, kiedy akty wchodzi w życie, lub gdzie szukać takich informacji
8. Zna kompetencje Rady Dialogu Społecznego w procesie legislacji
9. Zna kompetencje związków zawodowych w procesie legislacji
10. Przypomniął sobie najważniejsze obowiązujące przepisy dot. uprawnień zakładowej organizacji związkowej wynikające z ustawy o związkach zawodowych i kodeksu pracy
11. Otrzymał informację o ogłoszonych zmianach ustawy kodeks pracy, które oczekują na wejście w życie, ewentualnie przepisach innych ustaw istotnych z punktu widzenia uprawnień związków zawodowych
12. Zapoznał się z przepisami wchodzącymi w życie budzącymi duże zainteresowanie wśród pracowników i pracodawców np. z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/679 obowiązującym od 25 maja 2018 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych czy nową ustawą o ochronie danych osobowych.
13. Dowiedział się o prowadzonym aktualnie procesie zmian legislacyjnych w zakresie podstawowych ustaw w dziedzinie prawa pracy (np. zmianie ustawy kodeks pracy, ustawy o związkach zawodowych, ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych)

14. Przeanalizował cały proces legislacyjny przynajmniej jednej ustawy (np. o ograniczeniu handlu w niedzielę...) lub zmiany ustawy o związkach zawodowych/ustawy kodeks pracy albo innej zmiany ustawy aktualnie procedowanej albo ogłoszonej, istotnej z punktu widzenia uprawnień związków zawodowych (analiza całego procesu legislacyjnego na podstawie dokumentów dostępnych w Internecie)
15. Poznał stanowisko NSZZ „Solidarność” w zakresie proponowanych zmian przepisów prawa pracy
16. Wie, jakie struktury w NSZZ „Solidarność” biorą udział w opiniowaniu aktów prawnych, gdzie szukać informacji o tych opiniach, do kogo kierować uwagi itp.
17. Wypracował własny pogląd w zakresie proponowanych zmian przepisów
18. Wypracował z innymi uczestnikami wnioski dot. roli i zadań NSZZ „Solidarność” w procesie legislacji ustawodawstwa pracy
19. Wypracował z innymi uczestnikami wnioski dot. roli i zadań organizacji podstawowych NSZZ „Solidarność” w aspekcie wpływu ustawodawstwa pracy na akty wewnątrzzakładowe
20. Podniósł świadomość prawną i organizacyjną, posiada niezbędne materiały i wiedzę do wykorzystania jej w działalności związkowej w podstawowej jednostce organizacyjnej NSZZ „Solidarność” i współpracy z innymi strukturami Związku.

Wprowadzenie

Prawo pracy to gałąź prawa regulująca stosunki społeczne powstające między ludźmi w związku z wykonywaniem pracy. Do katalogu źródeł prawa pracy zaliczamy Konstytucję RP, akty prawa UE, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe (w tym konwencje MOP) i rozporządzenia. Akty stanowione przez kompetentne organy państwowe nazywamy ustawodawstwem pracy. Podstawowym ustawowym źródłem prawa pracy jest kodeks pracy, ale poza nim stosunki pracy reguluje szereg innych ustaw i rozporządzeń wydanych na ich podstawie. Zgodnie z art. 9 k.p.: *§ 1. Ilekroć w Kodeksie pracy jest mowa o prawie pracy, rozumie się przez to przepisy Kodeksu pracy oraz przepisy innych ustaw i aktów wykonawczych, określające prawa i obowiązki pracowników i pracodawców, a także postanowienia układów zbiorowych pracy i innych opartych na ustawie porozumień zbiorowych, regulaminów i statutów określających prawa i obowiązki stron stosunku pracy. § 2. Postanowienia układów zbiorowych pracy i porozumień zbiorowych oraz regulaminów i statutów nie mogą być mniej korzystne dla pracowników niż przepisy Kodeksu pracy oraz innych ustaw i aktów wykonawczych.*

Tak więc, ustawodawstwo pracy to akty powszechnie obowiązujące, zawierające standardy zatrudnienia tj. w uogólnieniu minimum praw pracowniczych i maksimum obowiązków. Te minimalne uprawnienia mogą być poszerzone w specyficznych źródłach prawa pracy tj. układach zbiorowych, innych porozumieniach i regulaminach zawieranych przez partnerów społecznych na szczeblu zakładowym i ponadzakładowym. Prawo pracy, jest więc szczególną dziedziną prawa, w której przepisy ustaw i rozporządzeń stanowią punkt wyjściowy do stanowienia źródeł prawa pracy przez związki zawodowe i pracodawców poza tradycyjną drogą legislacyjną.

Potrzeba wsparcia przedstawicieli NSZZ „Solidarność” w zakresie legislacji i stanowienia prawa pracy jest uzasadniona przede wszystkim tym, że:

- 1) prawo pracy to dziedzina prawa, której znajomość jest niezbędną kompetencją osób pełniących funkcje związkowe do odpowiedzialnego i zgodnego z prawem korzystania z uprawnień związków zawodowych (do tworzenia aktów zakładowego prawa pracy ale i korzystania ze wszystkich swoich uprawnień, w tym do kontroli nad przestrzeganiem w zakładzie pracy przepisów prawa pracy);
- 2) wszyscy uczestnicy szkolenia, jako przedstawiciele NSZZ „Solidarność” uczestniczą w procesie stanowienia źródeł prawa pracy na szczeblu zakładowym, ale niewielu uczestniczyło w procesie stanowienia ustawodawstwa pracy
- 3) działacze związkowi szczebla zakładowego swoje postulaty zmiany obowiązujących przepisów ustawodawstwa pracy zgłaszają do struktur krajowych NSZZ „Solidarność”; stosunkowo rzadko jednak śledzą proces legislacyjny i w niewystarczającym stopniu interesują się opiniami NSZZ

„Solidarność” wydawanymi do projektów ustaw; angażują się jednak np. w zbieranie podpisów pod obywatelskimi projektami ustaw przygotowywanymi przez NSZZ „Solidarność”; istnieje więc potrzeba kreowania liderów bardziej zaangażowanych we współpracę ze strukturami ponadzakładowymi w proces stanowienia norm prawa pracy powszechnie obowiązujących;

- 4) poznanie zagadnień dotyczących legislacji i stanowienia prawa pracy przez działaczy związkowych wzmocni ich kompetencje eksperckie i umożliwi w przyszłości w większym stopniu udział NSZZ „Solidarność” w procesie stanowienia prawa

Szkolenie składa się z V modułów

Moduł I WRPOWADZENIE DO SZKOLENIA do 2 godz. dydaktycznych

Cel ogólny:

Wprowadzenie do zajęć merytorycznych

Cele szczegółowe:

1. Zapoznanie uczestników z harmonogramem, programem szkolenia, zasadami pracy, wymaganiami, wzajemne poznanie się i poznanie oczekiwań uczestników pod względem szkolenia.
2. Dokonanie indywidualnej samooceny wiedzy w przedmiocie szkolenia przed zajęciami na karcie samooceny (wynik anonimowy – obrazuje w skali od 1-6 ocenę wiedzy uczestników w sposób zbiorczy na 1 kartce poprzez naniesienie na skali przyklepnej naklejki w tym samym kolorze, innym kolorem zaznaczona będzie ocena na zakończenie szkolenia)

Moduł II -STANOWIENIE PRAWA PRACY W POLSCE NA PODSTAWIE OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW 8 godzin dydaktycznych

Cel ogólny:

Zdobycie/usystematyzowanie/pogłębienie przez uczestników wiedzy na temat procedury prawodawczej obowiązującej w RP w oparciu o źródła prawa.

Cele szczegółowe:

1. Nabycie/przypomnienie/usystematyzowanie/pogłębienie wiedzy na temat:
 - źródeł powszechnie obowiązującego prawa,
 - źródeł prawa pracy (i jego specyfiki)
 - procesu stanowienia prawa pracy (od przygotowania i zgłoszenia inicjatywy ustawodawczej, przez kompetencje Sejmu, Senatu, Prezydenta RP do ogłoszenia aktu w dzienniku urzędowym i jego wejścia w życie)
 - obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej
 - kompetencji Rady Dialogu Społecznego w procesie tworzenia i zmiany prawa
 - uprawnień związków zawodowych w procesie legislacyjnym
 - instytucji wysłuchania publicznego
 - zasad techniki prawodawczej
2. Trening umiejętności korzystania ze źródeł prawa, analizy przepisów i ich interpretacji.

3. Uzmysłowanie spektrum możliwości do działania w celu wywierania wpływu na kształt prawa pracy, zmiany przepisów, kreowanie nowych rozwiązań (od działania poprzez krajowe struktury związkowe do własnej obywatelskiej inicjatywy).

Akty prawne do zajęć modułu II, w szczególności:

- **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku Dz. U. 1997.78.483 z późn.zm.**
- **USTAWA z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów Dz.U.2012.392 j.t. z dnia 2012.04.11 z późn. zm.**
- **Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy Dz.U.2018.108 j.t. z dnia 2018.01.12**
- **Ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych Dz.U.2015.1881 j.t. z dnia 2015.11.16**
- **Ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych Dz.U.2018.399 t.j. z dnia 2018.02.21**
- **USTAWA z dnia 24 czerwca 1999 r .o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli. (Dz.U.1999.62.688 z dnia 1999.07.23)**
- **USTAWA z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego Dz.U.2015.1240 z dnia 2015.08.27 ze zm. w art. 88 ust.1 pkt 2 lit c Dz. U.2017.2371 od 1.01.2018r**
- **USTAWA z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych Dz.U.2017.1523 t.j. z dnia 2017.08.10**
- **ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" Dz.U.2016.283 j.t. z dnia 2016.03.07**
- **U C H W A Ł A Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. REGULAMIN SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ M.P. 2012.32 tj. z dnia 2012.01.25 z późn. zm. aż do MP 2018.267 w wersji obowiązującej od 8 marca 2018 roku**

- **UCHWAŁA SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ** z dnia 23 listopada 1990 r. **Regulamin Senatu** M.P.2017.827 j.t. z dnia 2017.08.25 ze zm. M.P.2018.18; MP.2018.176; MP.2018.297 stan prawny obowiązujący od 3 kwietnia 2018r.
- **UCHWAŁA Nr 190 RADY MINISTRÓW** z dnia 29 października 2013 r. **Regulamin pracy Rady Ministrów** M.P.2016.1006 j.t. z dnia 2016.10.27 ze zm.: MP.2016.1204; MP.2018.114; MP.2018.278 stan prawny od 12 marca 2018 r.

Moduł III - PROCES STANOWIENIA PRAWA PRACY W PRAKTYCE 10 godzin dydaktycznych

Cel ogólny:

Wykorzystanie/uzupełnienie/pogłębienie wiedzy teoretycznej o element poznania praktyki stanowienia prawa poprzez zapoznanie się z dokumentami publikowanymi na <http://www.rcl.gov.pl/> i www.sejm.gov.pl wytworzonymi przez uprawnione podmioty w czasie przygotowywania i realizacji konkretnego procesu ustawodawczego.

Cele szczegółowe:

1. Prześledzenie przynajmniej jednego procesu legislacyjnego rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy kodeks pracy/lub ustawy o związkach zawodowych od jego przygotowania do wejścia w życie, w szczególności w aspekcie:
 - a) stosowanych procedur, terminów, zmiany treści projektu pod wpływem uzgodnień resortowych, konsultacji społecznych, prac sejmowych itd.
 - a) porównanie projektu do treści ogłoszonej ustawy
 - b) analiza nowych przepisów pod kątem ich wpływu na postanowienia zakładowych źródeł prawa pracy i uprawnień związków zawodowych w procesie stanowienia prawa pracy
2. Zapoznanie się z procedowanymi w czasie realizacji szkoleń projektami ustaw o zmianie ustawy kodeks pracy, ustawy o związkach zawodowych, ewentualnie innych ustaw o istotnym oddziaływaniu na całą dziedzinę prawa pracy, w szczególności:
 - a) analiza proponowanych zmian
 - b) analiza przedstawionych opinii przez partnerów społecznych/ ewentualnie zasugerowanie uwag do uwzględnienia w opinii i działaniach NSZZ „S”

3) Formułowanie wstępnych wniosków z analizy procesu legislacyjnego i ewentualnych postulatów do omówienia w module „Rola przedstawicieli NSZZ „Solidarność” w procesie stanowienia prawa pracy”

Założenia:

Program szkolenia w wersji I był pisany w 2016 roku. Aby program szkolenia był przydatny i aktualny przez cały okres realizacji projektu przyjęte zostało założenie, że dobór procedowanych projektów do wykorzystania w tym module będzie dokonywany decyzją kierownika projektu. Było to podyktowane faktem prac Komisji Kodyfikacyjnej i planowanym procesem wprowadzenia kodeksów indywidualnego i zbiorowego prawa pracy. Gdy założenia zmian/inicjatywa ustawodawcza zostanie ogłoszona stanie się ona przedmiotem zajęć, bowiem planowane zmiany będą przełomowe dla dziedziny prawa pracy.

Nowa kodyfikacja nie nastąpi jednak szybko wg informacji j.n.

„Nowy kodeks pracy nie wejdzie w życie. "Nie może być przyjęty wbrew woli stron" PAP ; 13.04.2018 roku

Nowy kodeks pracy w obecnym kształcie nie zostanie przyjęty. - Panuje ogólna zgoda co do tego, że Kodeks pracy wymaga zmiany – powiedziała szefowa MRPiPS Elżbieta Rafalska. - Nie wyobrażam sobie jednak, żeby nowe przepisy można było przyjąć bez zgody stron, które przy nich pracowały – zastrzegła.

*- Te przygotowane kodeksy nie będą w takim kształcie dalej procedowane. Przygotujemy do nich ocenę skutków regulacji. Pewne elementy dotyczące czasu pracy przygotujemy jako propozycje nowelizacji Kodeksu pracy, przygotowaną przez resort. **Jakie tam będą szczegóły, powiemy, jak będziemy mieli konkret, żeby nie wylać dziecka z kąpielą** - zapowiedziała minister podczas konferencji prasowej. Zaznaczyła przy tym, że "dorobek komisji kodyfikacyjnej jest niezwykle cenny i ważny".*

*- **Wartość tego projektu i tych propozycji jest ponadczasowa i nie jest tak, że ten dorobek komisji kodyfikacyjnej nie będzie wykorzystany** - powiedziała Rafalska.*

Nowy kodeks pracy trafia do kosza? Komentarz min. Rafalskiej

Minister dodała, że resort powołując komisję kodyfikacyjną, chciał, aby w niej zasiadała także strona społeczna.

- Zaproponowałam, aby swoich ekspertów zgłosiła strona społeczna, więc organizacje związkowe, pracodawcy. To stwarzało szansę, że te 18-miesięczne prace nad kodeksem są w jakimś dialogu społecznym, w jakiejś komunikacji - mówiła Rafalska, dodając:

Zależało nam na tym, aby projekty nowych kodeksów pracy były wypracowane w dialogu społecznym.

*Jak mówiła, "w momencie jak przyszło do głosowania nad całością propozycji, jasno zostały wyartykułowane stanowiska, w których strona związkowa, Solidarność, OPZZ, i jedna z organizacji pracodawców zagłosowali przeciwko temu kodeksowi. **Byłam zaskoczona, można powiedzieć rozczarowana, taką biało-czarną oceną tych prac**".*

Kodeks pracy. Najważniejsze zapisy

W połowie marca zakończyła pracę Komisja Kodyfikacyjna Prawa Pracy. Opracowała propozycje zmian Kodeksu pracy i Kodeksu zbiorowego prawa pracy. Zaproponowała m.in. wydłużenie czasu umów o pracę na okres próbny. Ponadto każdy pracownik, niezależnie od stażu pracy, mógłby wykorzystać 26 dni urlopu. W projekcie znalazły się też rozwiązania, które mają zapobiegać wypychaniu pracowników na samozatrudnienie. Komisja nie ma uprawnień legislacyjnych, o losie przygotowanych propozycji decyduje MRPiPS.

Propozycji komisji nie akceptuje NSZZ "Solidarność". Szef związku Piotr Duda oświadczył: "Jeżeli rząd chciałby forsować ten projekt, to nasz kierunek jest jeden, ulica". Negatywnie projekt oceniło również OPZZ. Zdaniem związku, część zaproponowanych tam rozwiązań jest wyjątkowo nieczytelna i skomplikowana."

Za: <https://businessinsider.com.pl/twoje-pieniadze/praca/nowy-kodeks-pracy-trafia-do-kosza-komentarz-rafalskiej/ryt10nn> dostęp 13.04.2018r.

Projekty kodeksów pracy z 2008 roku przygotowane przez poprzednią Komisję Kodyfikacyjną spotkał taki sam los ale nadal dostępne są na: <https://www.mpips.gov.pl/prawo-pracy/projekty-kodeksow-pracy/>

Moduł: IV „Rola przedstawicieli NSZZ „Solidarność” w procesie stanowienia prawa pracy” 3 godzin dydaktycznych

Cel ogólny:

Sformułowanie wniosków i postulatów pod adresem NSZZ „Solidarność” w zakresie roli i zadań Związku i jego przedstawicieli w procesie stanowienia prawa pracy w Polsce.

Cele szczegółowe:

- 1) Na podstawie wiedzy merytorycznej ze szkolenia i własnych doświadczeń dokonanie subiektywnej oceny działań NSZZ „Solidarność” w zakresie stanowienia prawa pracy (informowania członków Związku o podejmowanych inicjatywach ustawodawczych, przedkładanych opiniach do projektów aktów prawnych, aktywności w RDS itp.)
- 2) Wypracowanie/wskazanie propozycji działań, rozwiązań organizacyjnych, prawnych wzmacniających kompetencje eksperckie przedstawicieli i pozycję NSZZ „Solidarność” w procesie legislacyjnym;
- 3) Sformułowanie obszaru zagadnień, przepisów, których zmiana, wprowadzenie leży w interesie pracowników i związków zawodowych jako postulatów działań w przyszłości dla określonych struktur NSZZ”S”
- 4) Określenie własnej roli jako przedstawiciela NSZZ „S” w procesie stanowienia prawa, uzmysłowienie możliwości działania (od postulatów pod adresem władz NSZZ „Solidarność” do własnej obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej)
- 5) Opracowanie Indywidualnego Planu Działania w zakresie dalszego wzmacniania kompetencji eksperckich w dziedzinie prawa pracy

Moduł V OCENA NABYTYCH KOMPETENCJI EKSPERCKICH. Podsumowanie i zakończenie szkolenia 2 godzin dydaktycznych

Cel ogólny:

Weryfikacja nabytych kompetencji eksperckich w zakresie stanowienia prawa pracy i uzyskanie pozytywnej oceny przydatności szkolenia.

Cel szczegółowy:

1. Udzielenie co najmniej 80% poprawnych odpowiedzi w teście i otrzymanie przez co najmniej 85% uczestników szkolenia certyfikatów poświadczających nabycie kompetencji eksperckich w zakresie stanowienia prawa pracy
2. Uzyskanie pozytywnej oceny przydatności szkolenia na karcie samooceny po zajęciach (wynik oceny uczestników powyżej oceny z zajęć z dnia I)

3. Uzyskanie pozytywnej oceny szkolenia w anonimowej ankiecie ocenionej na zakończenie szkolenia

Linki:

<https://legislacja.rcl.gov.pl/>

<http://www.dziennikustaw.gov.pl/>

<http://www.monitorpolski.gov.pl/>

<http://www.dziennikiurzedowe.gov.pl/>

<https://eur-lex.europa.eu/homepage.html> EUR-Lex baza aktów prawnych Unii Europejskiej

np. wpisać w wyszukiwarce aktów rozporządzenie 2016/679

<http://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj> dostęp do rozporządzenia RODO 2016/679

Konstytucyjne organy władzy państwowej:

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

www.prezydent.pl

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

www.kprm.gov.pl

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

www.sejm.gov.pl

Senat Rzeczypospolitej Polskiej

www.senat.gov.pl

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”

<http://www.solidarnosc.org.pl/>

<http://www.solidarnosc.org.pl/szkolenia/wspolpraca-zagraniczna/programy-europejskie/realizowane/item/15771-4-monitoring-prawa>

HARMONOGRAM OGÓLNY SZKOLENIA WYJAZDOWEGO

Dzień I

Zakwaterowanie uczestników do godz. 11.30

rozpoczęcie o godz. 11.30

11.30.00-13.00 ZAJĘCIA

13.00-13.45 OBIAD

13.45-18.30 ZAJĘCIA (z przerwą do 15 minut na kawę/herbatę ok. godz.16.00)

18.30-19.00 KOLACJA

Dzień II

7.30-8.00 ŚNIADANIE

8.15-13.00 ZAJĘCIA (z przerwą do 15 minut na kawę/herbatę ok. godz.10.30)

13.00-13.45 OBIAD

13.45-18.30 ZAJĘCIA (z przerwą do 15 minut na kawę/herbatę ok. godz.16.00)

18.30-19.00 KOLACJA

Dzień III

7.30-8.00 ŚNIADANIE

8.15-13.00 ZAJĘCIA (z przerwą do 15 minut na kawę/herbatę ok. godz.10.30 i przerwą ok. 45 minut po teście na jego sprawdzenie i wypisanie certyfikatów ok. 11.30-12.15)

13.00-13.45 OBIAD

HARMONGORAM SZCZEGÓŁOWY SZKOLENIA

Realizacja godzin dydaktycznych:

Moduł I WRPOWADZENIE DO SZKOLENIA do 2 godz. dydaktycznych

W wersji wyjazdowej 11.30-12.15; 12.15-13.00

Zajęcia Nr 1 „WPROWADZENIE DO SZKOLENIA” W wersji wyjazdowej (godz. 11.30-12.15)

Zajęcia Nr 2 „WZAJEMNE OCZEKIWANIA” W wersji wyjazdowej (godz. 12.15-13.00)

Moduł II -STANOWIENIE PRAWA PRACY W POLSCE NA PODSTAWIE OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW 8 godzin dydaktycznych

Zajęcia nr 3 „„LEGISLACJA” i „PROCES STANOWIENIA PRAWA PRACY – co wiemy na początku szkolenia?” W wersji wyjazdowej (godz. 13.45-14.30)

Zajęcia nr 4 „PROCES LEGISLACYJNY W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ wprowadzenie” W wersji wyjazdowej (godz.14.30- 15.15)

Zajęcia nr 5 „ETAPY PROCESU LEGISLACYJNEGO - praca w grupach z aktami prawnym/wyciągami z aktów prawnych” W wersji wyjazdowej (godz. 15.15-16.00)

Przerwa na kawę 16.00-16.15

Zajęcia nr 6 „ETAPY PROCESU LEGISLACYJNEGO – relacja z pracy w grupach” W wersji wyjazdowej (godz. 16.15-17.00)

Zajęcia nr 7 „ZASADY TECHNIKI PRAWODAWCZEJ. PODEJMOWANIE INICJATYWY USTAWODAWCZEJ np. inicjatywy rządowej” .” – wykład i ewentualnie praca indywidualna pod kierunkiem prowadzącego W wersji wyjazdowej (godz. 17.00- 17.45)

Zajęcia nr 8 „OBYWATELSKA INICJATYWA USTAWODAWCZA” mini-wykład, analiza przypadku, dyskusja plenarna W wersji wyjazdowej (godz. 17.45-18.30)

Dzień II cd modułu II

Zajęcia nr 9 „ROLA RADY DIALOGU SPOŁECZNEGO W PROCESIE STANOWIENIA PRAWA PRACY” praca w grupach, relacja **W wersji wyjazdowej (godz. 8.15-9.-00)**

Zajęcia nr 10 „ROLA I UPRAWNIENIA ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH W PROCESIE STANOWIENIA PRAWA PRACY W POLSCE” wykład, dyskusja plenarna, praca indywidualna **W wersji wyjazdowej (godz. 9.00- 9.45)**

Moduł III - PROCES STANOWIENIA PRAWA PRACY W PRAKTYCE 10 godzin dydaktycznych

Założenia na szkolenia w szczególności: od stycznia 2019 roku):

- Analiza procesu legislacyjnego zmian w kodeksie pracy, które weszły w życie 01.09.2018 roku i 01.01.2019 roku – 3 godziny dydaktyczne
- Tematyka ochrony danych osobowych w związku ze zmianą przepisów od 25 maja 2018 roku – 3 godziny dydaktyczne
- Analiza procesu legislacyjnego zmian w ustawie o związkach zawodowych obowiązujących od 01.01.2019 roku – 4 godziny dydaktyczne

Powyższa tematyka jest w stosunkach pracy na dzień organizacji szkoleń najważniejsza i będzie aktualna i potrzebna. Program szkolenia jest zaplanowany z podziałem godzin j.w. Może jednak czas trwania poszczególnych bloków tematycznych niewiele się różnić w zależności od oczekiwań uczestników. Trener powinien wykazać się elastycznością, ale pogłębienie tematyki może odbyć się po omówieniu procesu legislacyjnego zaplanowanego w danym bloku tematycznym.

Zajęcia Nr 11; Zajęcia nr 12; Zajęcia Nr 13 „ANALIZA PROCESU LEGISLACYJNEGO ZMIANY KODEKSU PRACY na przykładzie obowiązującej od 01.01.2019 r roku nowelizacji dokonanej Ustawą z dnia 10 stycznia 2018 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze skróceniem okresu przechowywania akt pracowniczych oraz ich elektroniczną Dz. U. 2018.357” **W wersji wyjazdowej godz. 9.45-10.30; 10.45-11.30; 11.30-12.15 Przerwa na kawę do 10.45**

Zajęcia Nr 14; Zajęcia nr 15; Zajęcia Nr 16 „WPLYW PRAWA WSPÓLNOTOWEGO NA PRAWODAWSTWO POLSKIE NA PRZYKŁADZIE PRZEPISÓW RODO I NOWEJ USTAWY O OCHRONIE DANYCH OSOBOWYCH. Ochrona danych osobowych w Polsce w świetle przepisów obowiązujących od 25 maja 2018 roku”. (W wersji wyjazdowej (12.15-13.00) *Przerwa na obiad 13.00-13.45; 13.45-14.30; (14.30-15.15)*)

Zajęcia Nr 17; Zajęcia nr 18; Zajęcia Nr 19; Zajęcia Nr 20 „ANALIZA PROCESU LEGISLACYJNEGO ZMIANY USTAWY O ZWIĄZKACH ZAWODOWYCH” W wersji wyjazdowej godz. 15.15-16.00 *Przerwa na kawę do 16.15; 16.15-17.00; 17.00-17.45; 17.45-18.30*

Kolacja od 18.30

Dzień III

Moduł: IV „Rola przedstawicieli NSZZ „Solidarność” w procesie stanowienia prawa pracy” 3 godzin dydaktycznych

Zajęcia Nr 21; Zajęcia Nr 22 Zajęcia Nr 23 „ROLA PRZEDSTAWICIELI NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” W PROCESIE STANOWIENIA PRAWA PRACY” – SZCZEBEL KRAJOWY, REGIONALNY, ZAKŁADOWY. INDYWIDUALNY PLAN DZIAŁANIA” W wersji wyjazdowej (8.15-9.00; 9.00-9.45; 9.45-10.30) *Przerwa na kawę do 10.45*

Moduł V OCENA NABYTYCH KOMPETENCJI EKSPERCKICH. Podsumowanie i zakończenie szkolenia 2 godziny dydaktyczne

Zajęcia nr 24 „TEST” W wersji wyjazdowej (10.45-11.30)

Przerwa na sprawdzenie testu i wypisanie certyfikatów do 12.15

Zajęcia nr 25 „EWALUACJA i ZAKOŃCZENIE SZKOLENIA” W wersji wyjazdowej (12.15-13.00)

obiad od 13.00

Dzień I

Moduł I WRPOWADZENIE DO SZKOLENIA do 2 godz. dydaktycznych

Cel ogólny:

Wprowadzenie do zajęć merytorycznych

Cele szczegółowe:

1. Zapoznanie uczestników z harmonogramem, programem szkolenia, zasadami pracy, wymaganiami, wzajemne poznanie się i poznanie oczekiwań uczestników pod względem szkolenia.
2. Dokonanie indywidualnej samooceny wiedzy w przedmiocie szkolenia przed zajęciami na karcie samooceny (wynik anonimowy – obrazuje w skali od 1-6 ocenę wiedzy uczestników w sposób zbiorczy na 1 kartce poprzez naniesienie na skali przyklepnej naklejki w tym samym kolorze, innym kolorem zaznaczona będzie ocena na zakończenie szkolenia)

ZAJĘCIA 1 (godz. 11.30-12.15)

WPROWADZENIE DO SZKOLENIA

■ **METODA** : pogadanka informacyjna, autoprezentacja,

■ **CZAS: 45 min**

■ **MATERIAŁY SZKOLENIOWE**

pakiet szkoleniowy (teczka, papier, długopis; wizytówka)
harmonogram szkolenia, materiał dla uczestnika

■ **POMOCE DYDAKTYCZNE**

Przygotowana plansza, flip-chart, markery, taśma samoprzylepna, rzutnik, laptop,

■ **PRZEBIEG ZAJĘCIA:**

1. WPROWADZENIE: Autoprezentacja trenera, następnie krótka prezentacja PROJEKTU
2. OMÓW sprawy organizacyjno-porządkowe /czas trwania, przerwy, materiały szkoleniowe/,
3. PRZEDSTAW: Program szkolenia – ogólnikowo, szczegółowo program omówisz w zajęciach nr 2
4. DOPILNUJ PRAWIDŁOWEGO WYPEŁNIENIA DOKUMENTÓW ZE SZKOLENIA (w tym list obecności)
5. AUTOPREZENTACJA uczestników (bardzo krótka: imię i nazwisko, zakład pracy, region, pełniona funkcja związkowa).
6. Odpowiedz na ewentualne pytania uczestników

ZAJĘCIA 2 (12.15-13.00)

WZAJEMNE OCZEKIWANIA

■ **METODA** : praca indywidualna i grupowa, dyskusja plenarna

■ **CZAS: 45 min**

■ **MATERIAŁY SZKOLENIOWE**

karta samooceny,

■ **POMOCE DYDAKTYCZNE**

Przygotowana plansza, flip-chart, markery, taśma samoprzylepna, kółka samoprzylepne, rzutnik, laptop,

■ **PRZEBIEG ZAJĘCIA:**

1. **USTAL Z GRUPĄ ZASADY PRACY NA SZKOLENIU (ZAPISZ I WYWIĘŚ W WIDOCZNYM MIEJSCU)**
2. **POZNAJ oczekiwania** uczestników dotyczące szkolenia: zbierz je na małych karteczkach/planszy i omów, powiedz, że będziesz wracać do nich w czasie szkolenia i w podsumowaniu, na zakończenie szkolenia uczestnicy będą mogli wypowiedzieć się czy ich oczekiwania zostały spełnione;
3. **OMÓW PROGRAM SZKOLENIA, AKTY PRAWNE WYKORZYSTYWANE PODCZAS SZKOLENIA; METODY PRACY; ZAKRES TESTU NA ZAKOŃCZENIE SZKOLENIA.**
4. **ZADAJ KILKA PYTAŃ Z ZAKRESU MERYTORYCZNEGO SZKOLENIA** celem zobrazowania stopnia trudności pytań testowych na zakończenie szkolenia.
5. **POPROŚ O SAMOOCENĘ WIEDZY NA KARCIE SAMOOCENY.**
6. Odpowiedz na ewentualne pytania uczestników.

Przerwa na obiad 13.00-13.45

PLANSZA

INDYWIDUALNA SAMOOCENA PRZEZ UCZESTNIKÓW

STANU WIEDZY Z ZAKRESU LEGISLACJI I STANOWIENIA PRAWA PRACY PRZED ZAJĘCIAMI MERYTORYCZNYMI

I PO ZAJĘCIACH MERYTORYCZNYCH

Moduł II -STANOWIENIE PRAWA PRACY W POLSCE NA PODSTAWIE OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW 8 godzin dydaktycznych

Cel ogólny:

Zdobycie/usystematyzowanie/pogłębienie przez uczestników wiedzy na temat procedury prawodawczej obowiązującej w RP w oparciu o źródła prawa.

Cele szczegółowe:

1. Nabycie/przypomnienie/usystematyzowanie/pogłębienie wiedzy na temat:
 - źródeł powszechnie obowiązującego prawa,
 - źródeł prawa pracy (i jego specyfiki)
 - procesu stanowienia prawa pracy (od przygotowania i zgłoszenia inicjatywy ustawodawczej, przez kompetencje Sejmu, Senatu, Prezydenta RP do ogłoszenia aktu w dzienniku urzędowym i jego wejścia w życie)
 - instytucji wysłuchania publicznego
 - zasad techniki prawodawczej
 - obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej
 - kompetencji Rady Dialogu Społecznego w procesie tworzenia i zmiany prawa
 - uprawnień związków zawodowych w procesie legislacyjnym
2. Trening umiejętności korzystania ze źródeł prawa, analizy przepisów i ich interpretacji.
3. Uzmysłowanie spektrum możliwości do działania w celu wywierania wpływu na kształt prawa pracy, zmiany przepisów, kreowanie nowych rozwiązań (od działania poprzez krajowe struktury związkowe do własnej obywatelskiej inicjatywy).

Akty prawne do zajęć, w szczególności:

- **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej Dz. U. 1997.78.483 z późn.zm.**
- **USTAWA z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów Dz.U.2012.392 j.t. z dnia 2012.04.11 z późn. zm.**
- **Ustawa z dnia z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy Dz.U.2018.108 j.t. z dnia 2018.01.12**
- **Ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych Dz.U.2015.1881 j.t. z dnia 2015.11.16**
- **Ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych Dz.U.2018.399 t.j. z dnia 2018.02.21**
- **USTAWA z dnia 24 czerwca 1999 r .o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli. (Dz.U.1999.62.688 z dnia 1999.07.23)**
- **USTAWA z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego Dz.U.2015.1240 z dnia 2015.08.27 ze zm. w art. 88 ust.1 pkt 2 lit c Dz. U.2017.2371 od 1.01.2018r**
- **USTAWA z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych Dz.U.2017.1523 t.j. z dnia 2017.08.10**
- **ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" Dz.U.2016.283 j.t. z dnia 2016.03.07**
- **U C H W A Ł A Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. REGULAMIN SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ M.P. 2012.32 tj. z dnia 2012.01.25 z późn. zm. aż do MP 2018.267 w wersji obowiązującej od 8 marca 2018 roku**
- **UCHWAŁA SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ z dnia 23 listopada 1990 r. Regulamin Senatu M.P.2017.827 j.t. z dnia 2017.08.25 ze zm. M.P.2018.18; MP.2018.176; MP.2018.297 stan prawny obowiązujący od 3 kwietnia 2018r.**
- **UCHWAŁA Nr 190 RADY MINISTRÓW z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów M.P.2016.1006 j.t. z dnia 2016.10.27 ze zm.: MP.2016.1204; MP.2018.114; MP.2018.278 stan prawny od 12 marca 2018 r.**

ZAJĘCIA 3 (13.45-14.30)

„LEGISLACJA” i „PROCES STANOWIENIA PRAWA PRACY – co wiemy na początku szkolenia?”

- **METODA:** burza mózgów, dyskusja plenarna, PODSUMOWANIE PROWADZĄCEGO
- **CZAS:** 45 min
- **MATERIAŁY SZKOLENIOWE :** pakiet szkoleniowy
- **POMOCE DYDAKTYCZNE:** flip-chart, markery, rzutnik, laptop,
- **PRZEBIEG ZAJĘCIA:**
 - Przy pomocy BURZY MÓZGÓW i DYSKUSJI PLENARNEJ wypracuj z uczestnikami definicję pojęć
 - ZAPREZENTUJ WYBRANE DEFINICJE

„Legislacja”: - proces tworzenia prawa; ustawodawstwo; prawodawstwo
<http://sjp.pl/legislacja>

«ustanawianie prawa» <http://sjp.pwn.pl/sjp/legislacja;2565802.html>

- **Legislacja** (fr. législation z łac. legis latio, legis lationis wnioszek do prawa od łac. lex, legis prawo + latio przyniesienie) – forma stanowienia prawa, w którym organy państwowe i samorządowe tworzą akty prawne powszechnie obowiązujące na danym terenie. Legislacja utożsamiana jest z kompetencjami parlamentu związanymi z uchwalaniem ustaw. <https://pl.wikipedia.org/wiki/Legislacja>

Proces legislacyjny w prezentacji na stronie Senatu RP
<http://proces.senat.edu.pl/>

„**Stanowienie prawa**”- czynność konwencjonalna dokonywana przez kompetentny organ państwa, poprzez którą to nakazuje on realizację danych norm prawnych. Poprzez akt stanowienia prawa organ w istocie kreuje nowe normy prawne. W społeczeństwach demokratycznych, najczęstszą formą stanowienia prawa jest legislacja.

„Proces legislacyjny to sposób uchwalania ustaw. Rozpoczyna się wniesieniem projektu ustawy do Sejmu, a kończy opublikowaniem ustawy w Dzienniku Ustaw RP. Postępowanie z wniesionym projektem ustawy określają Konstytucja RP oraz regulaminy Sejmu i Senatu <http://proces.senat.edu.pl/>

W czasie zajęć zwróć uwagę na wskazane przez uczestników organy tworzące prawo, wnoszące projekty ustaw (projekty ustaw prezydenckie, rządowe, poselskie, senackie, obywatelskie) procedurę tworzenia prawa, zapytaj o rolę NSZZ „Solidarność” w procesie stanowienia prawa;

Zapytaj czy uczestnicy biorą udział w procesie stanowienia prawa pracy?

W podsumowaniu przypomnij hierarchię aktów prawnych obowiązującą w RP; źródła prawa pracy art., 9 kodeksu pracy

Art. 9. [Źródła prawa pracy]

§ 1. Ilekroć w Kodeksie pracy jest mowa o prawie pracy, rozumie się przez to przepisy Kodeksu pracy oraz przepisy innych ustaw i aktów wykonawczych, określające prawa i obowiązki pracowników i pracodawców, a także postanowienia układów zbiorowych pracy i innych opartych na ustawie porozumień zbiorowych, regulaminów i statutów określających prawa i obowiązki stron stosunku pracy.

§ 2. Postanowienia układów zbiorowych pracy i porozumień zbiorowych oraz regulaminów i statutów nie mogą być mniej korzystne dla pracowników niż przepisy Kodeksu pracy oraz innych ustaw i aktów wykonawczych.

§ 3. Postanowienia regulaminów i statutów nie mogą być mniej korzystne dla pracowników niż postanowienia układów zbiorowych pracy i porozumień zbiorowych.

§ 4. Postanowienia układów zbiorowych pracy i innych opartych na ustawie porozumień zbiorowych, regulaminów oraz statutów określających prawa i obowiązki stron stosunku pracy, naruszające zasadę równego traktowania w zatrudnieniu, nie obowiązują.

Zakończ zajęcie podkreśleniem specyfiki prawa pracy (ustawodawstwo pracy kształtuje standardy powszechnie obowiązujące, akty wewnątrzzakładowe mogą korzystniej regulować prawa pracowników, tworząc zakładowe źródła prawa pracy uczestnicy biorą, więc udział w tworzeniu aktów prawa pracy; ich działanie w bezpośredni sposób jest związane i zależne od rozwiązań prawnych ustawodawstwa pracy).

ZAJĘCIA 4 (14.30-15.15)

„PROCES LEGISLACYJNY W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ – wprowadzenie”

- **METODA:** wykład
- **CZAS:** 45 min
- **MATERIAŁY SZKOLENIOWE :** MATERIAŁ szkoleniowy,
- **POMOCE DYDAKTYCZNE:** flip-chart, markery, rzutnik, laptop,

PRZEBIEG ZAJĘCIA:

-WYKŁAD TRENERA (może być z wykorzystaniem własnej prezentacji) przygotowany na podstawie n/w aktów prawnych:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej Dz. U. 1997.78.483 z późn.zm.

U C H W A Ł A Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. REGULAMIN SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ M.P. 2012.32 tj. z dnia 2012.01.25 z późn. zm. aż do MP 2018.267 w wersji obowiązującej od 8 marca 2018 roku

UCHWAŁA SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ z dnia 23 listopada 1990 r. Regulamin Senatu M.P.2017.827 j.t. z dnia 2017.08.25 ze zm. M.P.2018.18; MP.2018.176; MP.2018.297 stan prawny obowiązujący od 3 kwietnia 2018r.

USTAWA z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych Dz.U.2017.1523 t.j. z dnia 2017.08.10

- prezentacja stron internetowych (jak szukać aktów prawnych, informacji o procesie legislacyjnym, ogłoszonych ustaw

Linki: <https://legislacja.rcl.gov.pl/>

<http://www.dziennikustaw.gov.pl/>

<http://www.monitorpolski.gov.pl/>

<http://www.dziennikiurzedowe.gov.pl/>

<https://eur-lex.europa.eu/homepage.html> EUR-Lex baza aktów prawnych Unii Europejskiej

np. wpisać w wyszukiwarce aktów rozporządzenie 2016/679

<http://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj> dostęp do rozporządzenia RODO 2016/679

ZAJĘCIA 5 (15.15-16.00)

„ETAPY PROCESU LEGISLACYJNEGO - praca w grupach z aktami prawnym/ wyciągami z aktów prawnych”

- **METODA:** praca w grupach
- **CZAS:** 45 min
- **MATERIAŁY SZKOLENIOWE :** materiał dla uczestnika ; teksty przepisów
- **POMOCE DYDAKTYCZNE:** flip-chart, markery, (uczestnicy mogą wykorzystać własny sprzęt komputerowy)

PRZEBIEG ZAJĘCIA:

1. Podziel uczestników na przynajmniej 4 zespoły.
2. omów zasady pracy (aktywny udział)

Uczestnicy korzystają z aktów prawnych wymienionych w poprzednich zajęciach; ewentualnie z **przygotowanych wyciągów z tych aktów** (jeśli z wyciągów- pokazać akty jak wyglądają pobierane z <http://www.dziennikustaw.gov.pl/>; www.sejm.gov.pl; www.senat.gov.pl; pobrać w wersji elektronicznej)

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej Dz. U. 1997.78.483 z późn.zm.

UCHWAŁA Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. REGULAMIN SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ M.P. 2012.32 tj. z dnia 2012.01.25 z późn. zm. aż do MP 2018.267 w wersji obowiązującej od 8 marca 2018 roku

UCHWAŁA SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ z dnia 23 listopada 1990 r. **Regulamin Senatu** M.P.2017.827 j.t. z dnia 2017.08.25 ze zm. M.P.2018.18; MP.2018.176; MP.2018.297 stan prawny obowiązujący od 3 kwietnia 2018r.

USTAWA z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych Dz.U.2017.1523 t.j. z dnia 2017.08.10

3. **Efektem pracy ma być poprawne udzielenie odpowiedzi na pytania testowe i ich omówienie w kolejnych zajęciach przez wybranego z grupy sprawozdawcę.**

Przerwa na kawę 16.00-16.15

TESTY do zajęcia Nr 5

Test dot. Procedury prawodawczej na podstawie przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej Dz. U. 1997.78.483 z późn.zm.

Z dwóch wybierz i zaznacz prawidłową odpowiedź

1. Na podstawie przepisów Konstytucji RP źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są:
 - a) **Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia a także na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego**
 - b) Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia, uchwały Sejmu i Senatu
2. Rozporządzenia są wydawane przez organy wskazane w Konstytucji, na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonania. Upoważnienie powinno określać organ właściwy do wydania rozporządzenia i zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści aktu. Organ upoważniony do wydania rozporządzenia:
 - a) **nie może przekazać swoich kompetencji innemu organowi**
 - b) może przekazać swoich kompetencje innemu organowi
3. Na podstawie przepisów Konstytucji RP inicjatywa ustawodawcza przysługuje:
 - a) posłom, Senatowi, Prezydentowi Rzeczypospolitej i Radzie Ministrów
 - b) **posłom, Senatowi, Prezydentowi Rzeczypospolitej, Radzie Ministrów a także grupie co najmniej 100 000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu**
4. Na podstawie przepisów Konstytucji RP Sejm rozpatruje projekt ustawy:
 - a) **w trzech czytaniach**
 - b) w dwóch czytaniach
5. Na podstawie przepisów Konstytucji RP prawo wnoszenia poprawek do projektu ustawy w czasie rozpatrywania go przez Sejm przysługuje:
 - a) **wnioskodawcy projektu, posłom i Radzie Ministrów**
 - b) wnioskodawcy projektu, posłom, senatorom i Radzie Ministrów

6. Na podstawie przepisów Konstytucji RP wnioskodawca może wycofać projekt ustawy w toku postępowania ustawodawczego w Sejmie:

- a) **do czasu zakończenia drugiego czytania projektu**
- b) w każdym czasie

7. Sejm uchwała ustawy:

- a) zawsze bezwzględną większością głosów
- b) **zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów, chyba że Konstytucja przewiduje inną większość**

8. Ustawę uchwaloną przez Sejm Marszałek Sejmu:

- a) **przekazuje Senatowi**
- b) przekazuje Radzie Ministrów

9. Senat w ciągu 30 dni od dnia przekazania ustawy przez Marszałka Sejmu

- a) może ją przekazać Prezydentowi
- b) **może ją przyjąć bez zmian, uchwalić poprawki albo uchwalić odrzucenie jej w całości**

10. Jeżeli Senat w ciągu 30 dni od dnia przekazania ustawy przez Marszałka Sejmu

- a) **nie podejmie stosownej uchwały, ustawę uznaje się za uchwaloną w brzmieniu przyjętym przez Sejm**
- b) nie podejmie stosownej uchwały biegnie kolejny 30 dniowy termin na podjęcie stosownej uchwały przez Senat

11. Uchwałę Senatu odrzucającą ustawę albo poprawkę zaproponowaną w uchwale Senatu, uważa się za przyjętą:

- a) **jeżeli Sejm nie odrzuci jej bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów**
- b) jeżeli Sejm nie odrzuci jej bezwzględną większością głosów

12. Uchwaloną ustawę Marszałek Sejmu przedstawia do podpisu:

- a) Prezydentowi Rzeczypospolitej i Prezesowi Trybunału Konstytucyjnego
- b) **Prezydentowi Rzeczypospolitej**

13. Prezydent Rzeczypospolitej podpisuje ustawę:

- a) w ciągu 30 dni od dnia przedstawienia i zarządza jej ogłoszenie w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej,

- b) w ciągu 21 dni od dnia przedstawienia i zarządza jej ogłoszenie w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, chyba, że skorzystał z prawa i wystąpił do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem w sprawie zgodności ustawy z Konstytucją lub z wnioskiem do Sejmu o ponowne rozpatrzenie ustawy, co wstrzymuje bieg 21-dniowego terminu do podpisania ustawy.

14. Rada Ministrów może uznać uchwalony przez siebie projekt ustawy za pilny, z wyjątkiem projektów ustaw podatkowych, ustaw dotyczących wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej, Sejmu, Senatu oraz organów samorządu terytorialnego, ustaw regulujących ustroj i właściwość władz publicznych, a także kodeksów. Regulamin Sejmu oraz regulamin Senatu określają odrębności w postępowaniu ustawodawczym w sprawie projektu pilnego. **W postępowaniu w sprawie ustawy, której projekt został uznany za pilny:**

- a) **termin jej rozpatrzenia przez Senat wynosi 14 dni, a termin podpisania ustawy przez Prezydenta Rzeczypospolitej wynosi 7 dni**
b) termin jej rozpatrzenia przez Senat wynosi 21 dni, a termin podpisania ustawy przez Prezydenta Rzeczypospolitej wynosi 14 dni

Test dot. Znajomości Regulaminu Sejmu RP

(U C H W A Ł A Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. REGULAMIN SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ M.P. 2012.32 tj. z dnia 2012.01.25 z późn. zm. aż do MP 2018.267 w wersji obowiązującej od 8 marca 2018 roku)

Z dwóch wybierz i zaznacz prawidłową odpowiedź

1. Na podstawie Regulaminu Sejmu poselskie projekty ustaw mogą być wnoszone:

- a) **przez komisje sejmowe lub co najmniej 15 posłów podpisujących projekt**
b) przez komisje sejmowe lub co najmniej 30 posłów podpisujących projekt

2. Na podstawie Regulaminu Sejmu projekty ustaw składa się w formie pisemnej:

- a) **na ręce Marszałka Sejmu;**
b) na ręce przewodniczącego wybranej Komisji Sejmowej

3. Wnosząc projekt wnioskodawca mając na uwadze Regulamin Sejmu:

1. **wskazuje swego przedstawiciela upoważnionego do reprezentowania go w pracach nad tym projektem**
2. nie wskazuje swego przedstawiciela

4. Do projektu ustawy wnioskodawca mając na uwadze Regulamin Sejmu:
 - a. nie dołącza uzasadnienia
 - b. dołącza uzasadnienie zawierające m.in. wyjaśnienie potrzeby i cel wydania ustawy i wyniki przeprowadzanych konsultacji, jeżeli ich obowiązek wynika z przepisów ustawy**

5. W wypadku komisyjnych i poselskich projektów ustaw, w stosunku do których nie przeprowadzono konsultacji, Marszałek Sejmu przed skierowaniem do pierwszego czytania na podstawie Regulamin Sejmu:
 - a. kieruje projekt do konsultacji w trybie i na zasadach określonych w odrębnych ustawach**
 - b. nie ma obowiązku kierowania projektu do żadnych konsultacji

6. Do uzasadnienia wniesionego przez Radę Ministrów projektu ustawy w oparciu o Regulamin Sejmu:
 - a) dołączają się projekty podstawowych aktów wykonawczych**
 - b) nie dołączają się projektów podstawowych aktów wykonawczych

7. W odniesieniu do projektu ustawy może zostać przeprowadzone wysłuchanie publiczne. Prawo wzięcia udziału w wysłuchaniu publicznym dotyczącym projektu ustawy:
 - a) mają podmioty, które po ogłoszeniu projektu w formie druku zgłosiły do Sejmu, co najmniej na 10 dni przed dniem wysłuchania publicznego, zainteresowanie pracami nad projektem ustawy i lobbyści tj. podmioty, które zgłosiły w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa zainteresowanie pracami nad projektem ustawy**
 - b) mają wyłącznie lobbyści

Test

dot. Znajomości **Ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych Dz.U.2017.1523j.t. z dnia 2017.08.10**

Z dwóch wybierz i zaznacz prawidłową odpowiedź

1. Akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie:

- a) po upływie 14 dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy albo ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego**
- b) po upływie 30 dni od dnia ich ogłoszenia

2. Konstytucję, ustawy, rozporządzenia (polskie) ogłasza się:

- a) w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, zwanym "Dziennikiem Ustaw"**
- b) w Monitorze Polskim

ZAJĘCIA 6 (16.15-17.00)

ETAPY PROCESU LEGISLACYJNEGO - relacja z pracy w grupach

- **METODA:** prezentacja sprawozdawcy, dyskusja plenarna; podsumowanie prowadzącego
- **CZAS: 45 min**
- **MATERIAŁY SZKOLENIOWE :** pakiet szkoleniowy, materiał dla uczestnika
- **POMOCE DYDAKTYCZNE:** flip-chart, markery, rzutnik, laptop,
- **PRZEBIEG ZAJĘCIA:**
 1. OMÓW PRZEBIEG ZAJĘCIA
 2. RELACJA SPRAWOZDAWCÓW Z PRACY GRUP.
 3. Dyskusja plenarna.
 4. PODSUMUJ dyskusję.
 5. Pokaż na zakończenie prezentację ze str.

<http://proces.senat.edu.pl/>

ZAJĘCIA 7 (17.00-17.45)

ZASADY TECHNIKI PRAWODAWCZEJ. PODEJMOWANIE INICJATYWY USTAWODAWCZEJ np. inicjatywy rządowej

■ METODA:

- wykład prowadzącego przedstawiony np. n/w aktów:

- ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" Dz.U.2016.283 j.t. z dnia 2016.03.07
- Ustawa z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów Dz.U.2012.392 j.t. z dnia 2012.04.11 z późn. zm.
- UCHWAŁA Nr 190 RADY MINISTRÓW z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów M.P.2016.1006 j.t. z dnia 2016.10.27 ze zm.: MP.2016.1204; MP.2018.114; MP.2018.278 stan prawny od 12 marca 2018 r.

- PRACA INDYWIDUALANA pod kierunkiem prowadzącego (przejrzenie aktów prawnych omawianych podczas wykładu)

■ CZAS: 45 min

- **MATERIAŁY SZKOLENIOWE:** pakiet szkoleniowy, w **Materiale dla uczestnika znajduje się wyciąg z ustawy, uchwały i rozporządzenie jako odrębny materiał aktów prawnych**

PRZEBIEG ZAJĘCIA:

- Wygłosić wykład, jeśli pozostanie czas polecić pracę indywidualną
- Odpowiedzieć na pytania uczestników.
- Przypomnieć że istnieje możliwość konsultacji indywidualnych po zajęciach

Uwaga: po 19.00 dyspozycyjność trenera do udzielenia konsultacji (razem co najmniej 2 do 4 godzin dydaktycznych podczas szkolenia – nieodpłatne dla trenera, ale przewidziane we wniosku o dofinansowanie, jeśli zostały udzielone napisać o tym w Dzienniku)

ZAJĘCIA 8 (17.45-18.30)

OBYWATELSKA INICJATYWA USTAWODAWCZA

METODA:

- Praca indywidualna; Dyskusja plenarna; Podsumowanie prowadzącego
- **CZAS: 45 min**

■ **MATERIAŁY SZKOLENIOWE:** pakiet szkoleniowy, Materiały szkoleniowy dla uczestnika – Testy; i Materiał z tekstami ustaw, w którym jest ujednoczony tekst Ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r .o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli. (Dz.U.1999.62.688 z dnia 1999.07.23

PRZEBIEG ZAJĘCIA:

- Poleć uczestnikom
 - a) zapoznanie się z ujednoczonym tekstem w. w ustawy
 - b) udzielenie odpowiedzi na pytania testowe dot. tej ustawy (Pytania znajdują się w Testach - Materiale dla uczestnika – tekst ustawy do rozdania oddzielnie)
- Po ok. 10 minutach omów pytania testowe, podaj prawidłowe odpowiedzi.
- Zapytaj uczestników jakie znają obywatelskie inicjatywy ustawodawcze, czy brali w nich udział?
- Dokonaj analizy takiej inicjatywy na przykładzie złożonego przez NSZZ „Solidarność” obywatelskiego projektu ustawy o ograniczeniu handlu w niedziele **druk sejmowy nr 870 i tekstu USTAWY z dnia 10 stycznia 2018 r. o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni Dz.U.2018.305 z dnia 2018.02.05 obowiązującej od 1 marca 2018 roku;** (Jeśli zabraknie czasu przypomnij tylko o tej inicjatywie NSZZ „Solidarność’ i poprowadź dyskusję plenarną na temat obywatelskich inicjatyw ustawodawczych realizowanych przez NSZZ „Solidarność”

Koniec zajęć w dniu I ; kolacja 18.30-19.00;

śniadanie następnego dnia 7.30 -8.00 zajęcia w dn. II od godz. 8.15

Test

dot. przepisów Ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli.
(Dz.U.1999.62.688 z dnia 1999.07.23)

Z dwóch wybierz i zaznacz prawidłową odpowiedź

1. Inicjatywę ustawodawczą może podjąć:

- a) **grupa obywateli polskich, licząca co najmniej 100 000 osób, mających prawo wybierania do Sejmu przez złożenie podpisów pod projektem ustawy**
- b) grupa co najmniej 300 000 obywateli polskich, którzy mają prawo wybierania do Sejmu tworząc w tym celu Komitet

2. Komitet inicjatywy ustawodawczej może utworzyć

- a) **Grupa co najmniej 15 obywateli polskich, którzy mają prawo wybierania do Sejmu i złożyli pisemne oświadczenie o przystąpieniu do komitetu**
- b) Grupa co najmniej 100 obywateli polskich, którzy mają prawo wybierania do Sejmu i złożyli pisemne oświadczenie o przystąpieniu do komitetu

3. Aby Komitet nabył osobowość prawną, niezbędne jest złożenie wraz zawiadomieniem o inicjatywie Marszałkowi Sejmu oprócz projektu ustawy:

- a) **1000 podpisów obywateli popierających projekt**
- b) 5000 podpisów obywateli popierających projekt,

4. Pełnomocnik komitetu wnosi do Marszałka Sejmu projekt ustawy z załączonym wykazem podpisów obywateli popierających projekt:

- a) **w terminie nie później niż 3 miesiące od daty postanowienia Marszałka Sejmu o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu**
- b) w terminie nie później niż 6 miesięcy od daty postanowienia Marszałka Sejmu o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu

Dzień II dokończenie modułu II **ZAJĘCIA 9 (8.15-9.00)**

ROLA RADY DIALOGU SPOŁECZNEGO W PROCESIE STANOWIENIA PRAWA PRACY

- **METODA:** praca w małych grupach, relacja z pracy grup, dyskusja plenarna
- **CZAS:** 45 min
- **MATERIAŁY SZKOLENIOWE :**
 - pakiet szkoleniowy,
 - **Materiały dla uczestnika - Testy**
 - **USTAWA z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego Dz.U.2015.1240 z dnia 2015.08.27 ze zm. w art. 88 ust.1 pkt 2 lit c Dz. U.2017.2371 od 1.01.2018r (wystarczy wydruk str. 1-17)**
- **PRZEBIEG ZAJĘCIA:**
 1. W MAŁYCH GRUPACH przez 25 minut uczestnicy wypracowują odpowiedzi na pytania testowe **korzystając z USTAWY z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego Dz.U.2015.1240 z dnia 2015.08.27 ze zm. w art. 88 ust.1 pkt 2 lit c Dz. U.2017.2371 od 1.01.2018r**
 2. Relacja z pracy grup
 3. Podsumowanie;

Przedstaw na zakończenie aktualne informacje o pracach nad zmianami ustawy

„Prezydent skierował do Sejmu projekt zmian w RDS

02-02-2018

Projekt nowelizacji ustawy o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego został skierowany przez Prezydenta RP – Andrzeja Dudę do Sejmu RP.

Projekt nowelizacji ustawy o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucji dialogu społecznego był przygotowany wspólnie przez wszystkie strony Rady Dialogu Społecznego i następnie przekazany Prezydentowi do dalszych prac. W dniu 30 października 2017 r. podczas posiedzenia plenarnego Rady Prezydent RP – Andrzej Duda przedstawił prezydencki projekt nowelizacji ustawy, który następnie został w dniu 9 listopada 2017r. przekazany do opinii członkom Prezydium Rady. W trakcie posiedzenia plenarnego Rady w dniu 20 grudnia 2017 r. przyjęto Uchwałę nr 22 Rady w sprawie prezydenckiego projektu ustawy o zmianie ustawy o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego.

Projektowana nowelizacja jest wykonaniem zapisu art. 87 ustawy o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego. Zawiera ważne kwestie, które usprawnią prowadzenie dialogu społecznego na szczeblu zarówno krajowym, jak i regionalnym.

Dotyczą one m.in. możliwości podejmowania uchwał przez stronę społeczną Rady w drodze głosowania korespondencyjnego, rozszerzenia kompetencji Rady o wystąpienie do Sejmu i Senatu z wnioskiem o umożliwienie przedstawienia informacji dotyczącej spraw o istotnym znaczeniu, poszerzenia kręgu osób mogących brać udział w posiedzeniach plenarnych Rady z głosem doradczym o przedstawiciela Głównego Inspektora Pracy, rozszerzenia katalogu uprawnień zastrzeżonych do realizacji w ramach dialogu autonomicznego o opiniowanie projektów strategii, projektów programów oraz projektów innych dokumentów rządowych dotyczących planowanych działań Rady Ministrów.

Ponadto, projekt przewiduje znaczny wzrost środków, które zostaną przeznaczone na funkcjonowanie Wojewódzkich Rad Dialogu Społecznego, a także zmiany w działalności samych rad.

Projekt przewiduje, że ustawa wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia jej ogłoszenia.

Źródło: <https://www.mpips.gov.pl/aktualnosci-wszystkie/dialog-spoleczny/art,9698,prezydent-skierowal-do-sejmu-projekt-zmian-w-rds-.html>

Informacje też na:

<http://www.prezydent.pl/prawo/ustawy/zgloszone/art,20,prezydent-rp-skierowal-do-sejmu-projekt-nowelizacji-ustawy-o-radzie-dialogu-spolecznego.html>

Wg stanu na kwiecień 2018 rok druk sejmowy 2281

Przedstawiony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego

projekt dotyczy zwiększenia katalogu kompetencji Rady oraz strony pracowników i pracodawców, wzmocnienia organizacyjnego Rady oraz wprowadzenia propozycji doprecyzowujących i proceduralnych dotyczących wojewódzkich rad dialogu społecznego

Projekt wpłynął do Sejmu - [druk nr 2281](#)

- 12 lutego 2018

Skierowano do opinii do organizacji samorządowych

- 27 lutego 2018

Skierowano do I czytania w komisjach

do Komisji Polityki Społecznej i Rodziny

- Stan na 09-04-2018

Źródło:

<http://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/PrzebiegProc.xsp?id=C816A9234D46D923C1258241003767FE>

Test

dot. Znajomości przepisów **Ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (dot. tekstu obowiązującego z Dz.U.2015.1240 z dnia 2015.08.27 ze zm. w art. 88 ust.1 pkt 2 lit c Dz. U.2017.2371 od 1.01.2018r**

Z dwóch wybierz i zaznacz prawidłową odpowiedź

1. Do właściwości Rady Dialogu Społecznego oraz jej stron:

- a) należy opiniowanie projektów założeń projektów ustaw oraz projektów aktów prawnych,
- b) nie należy opiniowanie projektów założeń projektów ustaw oraz projektów aktów prawnych,

2. Do właściwości Rady Dialogu Społecznego oraz jej stron:

- a) należy inicjowanie procesu legislacyjnego na zasadach określonych ustawą o RDS
- b) nie należy inicjowanie procesu legislacyjnego na zasadach określonych ustawą o RDS

3. Po przekazaniu RDS przez Radę Ministrów, czy jej członków projektów założeń projektów ustaw/projektów aktów prawnych Rada ma termin na wyrażenie swojej opinii w drodze uchwały:

- a) nie krótszy niż 30 dni od dnia przekazania projektu na adres poczty elektronicznej a do 21 dni termin ten może być skrócony ze względu na ważny interes publiczny
- b) nie krótszy niż 14 dni od dnia przekazania projektu na adres poczty elektronicznej a do 7 dni termin ten może być skrócony ze względu na ważny interes publiczny

4. W przypadku gdy Rada Ministrów nie uwzględni opinii RDS do projektu ustawy lub dokona istotnych zmian w projekcie w stosunku do opiniowanego projektu:

- a. przedstawia swoje stanowisko w treści uzasadnienia projektu przedłożonego Sejmowi i przekazuje je RDS
- b. nie przedstawia swojego stanowiska żadnemu podmiotowi

5. Strona pracowników i strona pracodawców Rady:

- a. ma prawo przygotowywania wspólnie uzgodnionych projektów założeń projektów ustaw i projektów aktów prawnych w sprawach, o których mowa w art. 1 ustawy o RDS, i przekazania ich właściwemu ministrowi w celu przedłożenia Radzie Ministrów.
- b. nie ma prawa przygotowywania wspólnie uzgodnionych projektów założeń projektów ustaw i projektów aktów prawnych w sprawach, o których mowa w art. 1 ustawy o RDS, i przekazania ich właściwemu ministrowi w celu przedłożenia Radzie Ministrów.

6. Strona pracowników i strona pracodawców Rady:

- a. może wnioskować o przeprowadzenie wysłuchania publicznego do podmiotu odpowiedzialnego za opracowanie projektu aktu normatywnego dotyczącego spraw objętych zakresem właściwości Rady

- b. nie może wnioskować o przeprowadzenie wysłuchania publicznego do podmiotu odpowiedzialnego za opracowanie projektu aktu normatywnego dotyczącego spraw objętych zakresem właściwości Rady

7. Strona pracowników i strona pracodawców Rady:

- a. **ma prawo występowania do właściwego ministra ze wspólnymi wnioskami o wydanie lub zmianę ustawy albo innego aktu prawnego w zakresie spraw, o których mowa w art. 1 ustawy o RDS.**
- b. nie ma prawa występowania do właściwego ministra ze wspólnymi wnioskami o wydanie lub zmianę ustawy albo innego aktu prawnego w zakresie spraw, o których mowa w art. 1 ustawy o RDS

8. Strona pracowników i strona pracodawców Rady

- a. **mogą podjąć uchwałę o wystąpieniu przez przewodniczącego Rady do Sądu Najwyższego z wnioskiem o rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego, jeżeli w orzecznictwie Sądu Najwyższego lub sądów powszechnych ujawniły się rozbieżności w wykładni prawa**
- b. nie mogą podjąć uchwały o wystąpieniu przez przewodniczącego Rady do Sądu Najwyższego z wnioskiem o rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego, jeżeli w orzecznictwie Sądu Najwyższego lub sądów powszechnych ujawniły się rozbieżności w wykładni prawa

9. Strona pracowników i strona pracodawców Rady:

- a. **mogą zawierać ponadzakładowe układy zbiorowe pracy na zasadach określonych w ustawie o RDS**
- b. nie mogą zawierać ponadzakładowych układów zbiorowych

10. Strona rządowa przedstawia Radzie wstępną prognozę wielkości makroekonomicznych stanowiących podstawę do prac nad projektem ustawy budżetowej na rok następny.

- a. **w terminie do dnia 10 maja każdego roku,**
- b. w terminie do 10 czerwca każdego roku

11. Strona rządowa, kieruje założenia projektu budżetu państwa na rok następny do Rady w celu zajęcia stanowiska przez strony pracowników i strony pracodawców.

- a. **w terminie do dnia 15 czerwca każdego roku,**
- b. w terminie do dnia 15 sierpnia każdego roku,

12. Za reprezentatywne organizacje związkowe uznaje się ogólnokrajowe związki zawodowe, ogólnokrajowe zrzeszenia (federacje) związków zawodowych i ogólnokrajowe organizacje międzyzwiązkowe (konfederacje), które

- a. zrzeszają więcej niż 500 000 członków będących pracownikami i działają w podmiotach gospodarki narodowej, których podstawowy rodzaj działalności jest określony w więcej niż w połowie sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), o której mowa w przepisach o statystyce publicznej

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

- b. zrzeszają więcej niż 300 000 członków będących pracownikami i działają w podmiotach gospodarki narodowej, których podstawowy rodzaj działalności jest określony w więcej niż w połowie sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), o której mowa w przepisach o statystyce publicznej**

ZAJĘCIA 10 (9.00-9.45)

„ROLA i UPRAWNIENIA ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH W PROCESIE STANOWIENIA PRAWA PRACY W POLSCE”

- **METODA:** wykład, dyskusja plenarna, praca indywidualna
- **CZAS:** 45 min
- **MATERIAŁY SZKOLENIOWE :** pakiet szkoleniowy, tekst ustawy; Testy - Materiały szkoleniowe dla uczestnika
- **POMOCE DYDAKTYCZNE:** flip-chart, markery, rzutnik, laptop,
- **PRZEBIEG ZAJĘCIA:**
 - Wygłoś mini wykład dot. art. 19 [Ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych Dz.U.2015.1881 j.t. z dnia 2015.11.16](#)
 - zapytaj czy uczestnicy interesują się działaniami władz krajowych NSZZ „S” w procesie legislacji, czy znają opinie do projektów ustaw wydawane przez Prezydium Komisji Krajowej?
 - w podsumowaniu kilku wypowiedzi powiedz, że pogłębiona dyskusja w tym zakresie odbędzie się podczas zajęć w dniu III
 - poleć indywidualne rozwiązanie pytań testowych do ustawy
 - poleć zakreślanie przepisów ustawy, które wg uczestnika wymagają omówienia;
 - sprawdź poprawność odpowiedzi testowych
 - odnośnie zakreślonych przez uczestników przepisów do omówienia poproś o kilka wypowiedzi; przełącz informację uczestnikom, o których przepisach dalej będzie mowa, a które są do omówienia w indywidualnych konsultacjach

Test

dot. przepisów Ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych Dz.U.2015.1881 j.t. z dnia 2015.11.16 w zakresie stanowienia prawa

Z dwóch wybierz i zaznacz prawidłową odpowiedź

1. Na podstawie przepisów ustawy o związkach zawodowych prawo opiniowania założeń i projektów aktów prawnych w zakresie objętym zadaniami związków zawodowych:
 - a) przysługuje organizacji związkowej, reprezentatywnej w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego
 - b) przysługuje każdej organizacji
2. Organy władzy i administracji rządowej oraz organy samorządu terytorialnego kierują założenia albo projekty aktów prawnych, do odpowiednich władz statutowych związku, określając termin przedstawienia opinii:
 - a) nie krótszy jednak niż 30 dni, albo skrócony do 21 dni ze względu na ważny interes publiczny
 - b) nie krótszy jednak niż 21 dni, albo skrócony do 7 dni ze względu na ważny interes publiczny
3. W razie odrzucenia w całości lub w części stanowiska związku, właściwy organ administracji rządowej lub samorządu terytorialnego:
 - a) informuje o tym związek na piśmie, podając uzasadnienie swojego stanowiska
 - b) nie informuje związku o swoim stanowisku
4. Organizacja związkowa, reprezentatywna w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego w zakresie spraw objętych zadaniami związku zawodowego:
 - a) ma prawo występowania z wnioskami do posłów lub organów mających prawo inicjatywy ustawodawczej o wydanie lub zmianę ustawy albo w przypadku innych aktów do organów uprawnionych do wydania tych aktów prawnych
 - b) nie ma prawa wnioskowania o zmianę ustawy lub innego aktu prawnego

c. d. Dzień II

Moduł III - PROCES STANOWIENIA PRAWA PRACY W PRAKTYCE 10 godzin dydaktycznych

Cel ogólny:

Wykorzystanie/uzupełnienie/pogłębienie wiedzy teoretycznej o element poznania praktyki stanowienia prawa poprzez zapoznanie się z dokumentami publikowanymi na <http://www.rcl.gov.pl/> i www.sejm.gov.pl wytworzonymi przez uprawnione podmioty w czasie przygotowywania i realizacji konkretnego procesu ustawodawczego.

Cele szczegółowe:

1. Prześledzenie przynajmniej jednego procesu legislacyjnego rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o związkach zawodowych od jego przygotowania do wejścia w życie, w szczególności w aspekcie:

a) stosowanych procedur, terminów, zmiany treści projektu pod wpływem uzgodnień resortowych, konsultacji społecznych, prac sejmowych itd.

a) porównanie projektu do treści ogłoszonej ustawy

b) analiza nowych przepisów pod kątem ich wpływu na postanowienia zakładowych źródeł prawa pracy i uprawnień związków zawodowych w procesie stanowienia prawa pracy

2. Zapoznanie się z procedowanymi w czasie realizacji szkoleń projektami ustaw o zmianie ustawy kodeks pracy, ustawy o związkach zawodowych, ewentualnie innych ustaw o istotnym oddziaływaniu na całą dziedzinę prawa pracy, w szczególności:

a) analiza proponowanych zmian

b) analiza przedstawionych opinii przez partnerów społecznych/ ewentualnie zasugerowanie uwag do uwzględnienia w opinii i działaniach NSZZ „S”

3) Formułowanie wstępnych wniosków z analizy procesu legislacyjnego i ewentualnych postulatów do omówienia w module „Rola przedstawicieli NSZZ „Solidarność” w procesie stanowienia prawa pracy”

Założenia:

Aby program szkolenia był przydatny i aktualny przez cały okres realizacji projektu zakłada się, że dobór procedowanych projektów do wykorzystania w tym module będzie dokonywany decyzją kierownika projektu. Jest to podyktowane faktem prac Komisji Kodyfikacyjnej i planowanym procesem wprowadzenia kodeksów indywidualnego i zbiorowego prawa pracy. Gdy założenia zmian/inicjatywa ustawodawcza zostanie ogłoszona stanie się ona przedmiotem zajęć, bowiem planowane zmiany będą przełomowe dla dziedziny prawa pracy.

Akty prawne do zajęć, w szczególności:

- Ustawa z dnia 10 stycznia 2018 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze skróceniem okresu przechowywania akt pracowniczych oraz ich elektroniczną Dz. U. 2018.357” zmieniająca przepisy kodeksu pracy od 01.01.2019 roku
- USTAWA z dnia 19 marca 2009 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw **Dz.U.2009.56.458 z dnia 2009.04.07** (art. 2 pkt 1 tej ustawy dokonuje się zmiany art. 190 kodeksu pracy **od 1 września 2018 roku**)
- **ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2016/679** z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych **RODO**) Dz.U.U.E.L.2016.119.1 z dnia 2016.05.04
- Tzw. „nowa” ustawa o ochronie danych osobowych (obowiązująca od 25.05.2018 roku)
- Ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych Dz.U.2015.1881 j.t. z dnia 2015.11.16
- Wszystkie procedowane projekty ustaw zmieniające kodeks pracy i ustawę o związkach zawodowych

Ponadto niezbędna:

- Znajomość Ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o rozwiązywaniu sporów zbiorowych Dz. U. 2018 .399 tj.
- Wiedza na temat losów Kodeksów Pracy przygotowanych przez Komisję Kodyfikacyjną

Moduł III - PROCES STANOWIENIA PRAWA PRACY W PRAKTYCE 10 godzin dydaktycznych

ZAJĘCIA 11 (9.45-10.30) kawa ok. 10.30

ZAJĘCIA 12 c.d. (10.45-11.30)

ZAJĘCIA 13 c.d. (11.30-12.15)

„ANALIZA PROCESU LEGISLACYJNEGO ZMIANY KODEKSU PRACY

na przykładzie np. zmian, które weszły w życie 01.01.2019 r roku nowelizacji dokonanej Ustawą z dnia 10 stycznia 2018 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze skróceniem okresu przechowywania akt pracowniczych oraz ich elektroniczną Dz. U. 2018.357”

- **METODA:** wykład, praca indywidualna, dyskusja plenarna
- **CZAS:** 3x 45 min
- **MATERIAŁY SZKOLENIOWE :** pakiet szkoleniowy, tekst Ustawy z dnia 10 stycznia 2018 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze skróceniem okresu przechowywania akt pracowniczych oraz ich elektroniczną Dz. U. 2018.357”
- **POMOCE DYDAKTYCZNE:** rzutnik, laptop,
- **PRZEBIEG ZAJĘCIA:**

Trener realizuje cel ogólny i cele szczegółowe tego modułu wykorzystując internet i analizuje razem z uczestnikami proces legislacyjny rządowego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku ze skróceniem okresu przechowywania akt pracowniczych oraz ich elektroniczną druk sejmowy 1995; w rel UD155

- Rozpoczyna od strony [www](http://prawo.sejm.gov.pl/).
- <http://prawo.sejm.gov.pl/>
- po prawej stronie zakładka ISAP (internetowy System Aktów Prawnych)
- w niej Roczniki (akty prawne wg roczników)
- 2018 rok
- Znaleźć Dz. U. 2018.poz 357
- Kliknąć na tekst ogłoszony

- Taki sam tekst mają wydrukowany uczestnicy, więc polecić uczestnikom wzięcie do ręki tekstu ustawy i przeczytać treść art. 1 zmieniającego przepisy kodeksu pracy (2,5 strony)
- Wrócić do strony www z Dz. U. 2018.357 i kliknąć w PRZEBIEG PROCESU LEGISLACYJNEGO
- Pojawi się druk 1995 z przebiegiem procesu legislacyjnego w Sejmie
- **Omówić etapy procesu legislacyjnego w Sejmie pokazując dokumenty i analizując treść art.1 dot. kodeksu pracy (projekt wpłynął do Sejmu 7.11.2017r. otrzymał nr druku 1995**
I czytanie w Sejmie 8.12.2017
II czytanie 09.01.2018r.
III czytanie 10.01.2018
11.01.2018 przekazano Prezydentowi i Marszałkowi Senatu
19.01.2018 r. Senat przyjął ustawę bez poprawek
22.01.2018r. przekazano ustawę Prezydentowi do podpisu
05.02.2018r. podpis Prezydenta
13.02.2018 roku ogłoszenie ustawy w Dz. U. 2018.357

Przerwa na kawę do 10.45

- Przejść do Przebiegu prac przed skierowaniem projektu do Sejmu (na górze strony) <http://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12291757>
- **Prześledzić po kolei etapy rządowego procesu legislacji tego projektu pod numerem UD155 w wykazie aż do przekazania projektu do Sejmu**
- Szczególnie zwrócić uwagę na zmiany w treści art. 1 z pierwszej wersji projektu tej ustawy z dnia 04.11.2016 roku w stosunku do wersji uchwalonej przez Sejm
- W podsumowaniu analizy podkreślić okres jak musiał upłynąć od przygotowania projektu do uchwalenia ustawy
- Zapytać uczestników o ich ocenę rozwiązań tej ustawy
- Pozwolić na dyskusję uczestnikom
- Odpowiedzieć na pytania
- **Przekazać informację i innych zmianach kodeksu pracy wchodzących w życie (Zmiana Kodeksu pracy od 1 września 2018 roku (Art. 190 zmieniony przez art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 19 marca 2009 r. Dz.U.2009.56.458 zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 września 2018 r. USTAWA z dnia 19 marca 2009 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz.U.2009.56.458 z dnia 2009.04.07**

- **Przeprowadzić dyskusję plenarną nt. stosowania kodeksu pracy w praktyce, jakie pracownicy mają problemy, jakich zmian oczekują, jakich zmian oczekują związkowcy w zakresie przepisów dotyczących współdziałania ze związkami zawodowymi w zakresie aktów prawa wewnątrzzakładowego?**
- **Przypomnieć przepisy kodeksu pracy najważniejsze z punktu widzenia uprawnień związków zawodowych**
- **Odpowiedzieć na pytania uczestników**
- **Przekazać informację o procedowanych projektach**
- **Przekazać informację o kodyfikacji prawa pracy i losie kodeksów przygotowanych przez Komisję Kodyfikacyjną**

Zajęcia nr 14; Zajęcia nr 15; Zajęcia nr 16;

W wersji wyjazdowej (12.15-13.00; Przerwa na obiad 13.00-13.45; zajęcia cd 13.45-14.30; 14.30-15.15)

„WPLYW PRAWA WSPÓLNOTOWEGO NA PRAWODAWSTWO POLSKIE NA PRZYKŁADZIE PRZEPISÓW RODO I NOWEJ USTAWY O OCHRONIE DANYCH OSOBOWYCH. Ochrona danych osobowych w Polsce w świetle przepisów obowiązujących od 25 maja 2018 roku”.

- **METODA:** mini-wykład, praca indywidualna, mini-wykład, dyskusja plenarna; podsumowanie; odpowiedzi na pytania
- **CZAS:** 3x45 min

MATERIAŁY SZKOLENIOWE:

- pakiet szkoleniowy,
- **ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2016/679** z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych RODO) Dz.U.UE.L.2016.119.1 z dnia 2016.05.04 (dla uczestników)
- tekst nowej ustawy o ochronie danych osobowych (tylko dla trenera; uczestnicy mają jej treść omówioną podczas zajęć)

■ **POMOCE DYDAKTYCZNE:** rzutnik, laptop,

■ **PRZEBIEG ZAJĘCIA:**

1. Wprowadzić uczestników w tematykę ochrony danych osobowych.
2. Zapytać się czy uczestnicy korzystali z ustawy o ochronie danych osobowych obowiązującej do 25.05.2018 roku, czy mieli problem z ochroną swoich danych w pracy. itp? (chodzi o dane tzw. wrażliwe, dane dot. kandydatów do pracy, pracowników itp.)
3. Gdyby nie wskazali na przepis art. 30 ust. 2 (1) ustawy o związkach zawodowych w zw. z art. 23 (2) kp. Przypomnieć te przepisy, powiedzieć, że zostaną one szczegółowo omówione podczas tego bloku zajęć wraz z rekomendacją jak je zgodnie z prawem stosować.
4. **Polecić uczestnikom zapoznanie się z wybranymi przepisami RODO ok. 30 minut praca indywidualna**

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych RODO) Dz.U.UE.L.2016.119.1 z dnia 2016.05.04

5. **Trener omawia wybrane zagadnienia dot. RODO (definicje, zasady ochrony danych; dane wrażliwe; prawo do bycia zapomnianym; aspekt z punktu widzenia pracownika i przynależności związkowej, ze szczególnym uwzględnieniem art. 88 RODO**

„Artykuł 88

Przetwarzanie w kontekście zatrudnienia

1. Państwa członkowskie mogą zawrzeć w swoich przepisach lub w porozumieniach zbiorowych bardziej szczegółowe przepisy mające zapewnić ochronę praw i wolności w przypadku przetwarzania danych osobowych pracowników w związku z zatrudnieniem, w szczególności do celów rekrutacji, wykonania umowy o pracę, w tym wykonania obowiązków określonych przepisami lub porozumieniami zbiorowymi, zarządzania, planowania i organizacji pracy, równości i różnorodności w miejscu pracy, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony własności pracodawcy lub klienta oraz do celów indywidualnego lub zbiorowego wykonywania praw i korzystania ze świadczeń związanych z zatrudnieniem, a także do celów zakończenia stosunku pracy.

2. Przepisy te muszą obejmować odpowiednie i szczegółowe środki zapewniające osobie, której dane dotyczą, poszanowanie jej godności, prawnie uzasadnionych interesów i praw podstawowych, w szczególności pod względem przejrzystości przetwarzania, przekazywania danych osobowych w ramach grupy przedsiębiorstw lub grupy przedsiębiorców prowadzących wspólną działalność gospodarczą oraz systemów monitorujących w miejscu pracy.

3. Do dnia 25 maja 2018 r. każde państwo członkowskie zawiadamia Komisję o swoich przepisach przyjętych na mocy ust. 1, a następnie niezwłocznie o każdej dotyczącej ich późniejszej zmianie.”

6. **Trener (podobnie jak w poprzednich zajęciach) wykorzystując internet zobrazuje uczestnikom proces legislacyjny rządowego projektu ustawy o ochronie danych druk sejmowy 2410 ; w rel UC 101**

<http://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/druk.xsp?nr=2410>

na 23.04. 2018 projekt w trakcie I czytania w Sejmie.

RCL UC 101

<https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12302950/katalog/12457690>

Trener omówi treść uchwalonej ustawy – wskaże Dz. U.

„wyciąg z OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Nazwa projektu

Projekt ustawy o ochronie danych osobowych

Data sporządzenia 18.08.2017 r

Nr w wykazie prac UC 101

Jaki problem jest rozwiązywany?

W dniu 25 maja 2016 r. weszło w życie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE [dalej: rozporządzenie 2016/679]. Ministerstwo Cyfryzacji jest resortem odpowiedzialnym z a zapewnienie skutecznego stosowania rozporządzenia w polskiej przestrzeni prawnej, poprzez przyjęcie właściwej ustawy krajowej zastępującej obowiązującą obecnie ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.Uz 2016 poz. 922) , dalej: „ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych”, oraz zmianę właściwych przepisów sektorowych. Organem właściwym do przygotowania nowej regulacji prawnej w zakresie ochrony danych osobowych jest minister właściwy do spraw informatyzacji, gdyż do jego zadań, zgodnie z art. 12a ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 2260, z późn. zm.) należą sprawy kształtowania polityki państwa w zakresie ochrony danych osobowych. Rozporządzenie 2016/679 zacznie być aktem bezpośrednio stosowanym oraz bezpośrednio skutecznym 25 maja 2018 r. i do tego czasu każde z państw członkowskich zobowiązane jest do zapewnienia jego skutecznego stosowania w swoim porządku prawnym poprzez przyjęcia właściwych przepisów wewnętrznych. W ramach realizacji tej kompetencji Minister Cyfryzacji przygotował projekt nowej ustawy o ochronie danych osobowych oraz zmian w przepisach sektorowych wprowadzanych projektem ustawy wprowadzającej ustawę o ochronie danych osobowych.

Podjęte działania legislacyjne zgodnie z zasadami prawa Unii Europejskiej opierały się na założeniu, że nowa ustawa o ochronie danych osobowych będzie zawierała wyłącznie przepisy, które zostały przez prawodawcę unijnego wprost przekazane do uregulowania w prawie krajowym oraz takich, w których rozporządzenie 2016/679 pozostawiło pewną swobodę regulacyjną poszczególnym państwom członkowskim. W szczególności przedmiotem nowej ustawy o ochronie danych osobowych są kwestie dotyczące krajowego organu nadzorczego, postępowania

przed tym organem, postępowania kontrolnego, wieku dziecka wymaganego do samodzielnego wyrażania zgody na przetwarzanie danych osobowych w odniesieniu do usług społeczeństwa informacyjnego, certyfikacji, sądowej ochrony praw przysługujących. Jednym z zagadnień, które musi być rozwiązane w związku z reformą systemu ochrony danych osobowych jest zapewnienie efektywniejszego od obowiązującego obecnie systemu ochrony danych osobowych”

Na zakończenie zajęć Trener odpowiada na pytania uczestników.

Jeśli jest czas, trener omawia wybrane zagadnienia ochrony danych osobowych (może wykorzystać pytania i odpowiedzi ze strony GODO) <https://godo.gov.pl/>

Zajęcia Nr 17; Zajęcia nr 18; Zajęcia Nr 19; Zajęcia Nr 20 „ANALIZA PROCESU LEGISLACYJNEGO ZMIANY USTAWY O ZWIĄZKACH ZAWODOWYCH” W wersji wyjazdowej godz. 15.15-16.00
Przerwa na kawę do 16.15; 16.15-17.00; 17.00-17.45; 17.45-18.30

Na przykładzie zmian obowiązujących od 01.01.2019 roku

- **METODA: PRACA W GRUPACH; relacja z pracy w grupach, mini-wykład, praca indywidualna, dyskusja plenarna, podsumowanie i odpowiedzi na pytania uczestników**
- **CZAS: 4x 45 min**
- **MATERIAŁY SZKOLENIOWE :**
pakiet szkoleniowy,
tekst Ustawy o związkach zawodowych (uczestnicy wcześniej już mieli rozdany);
- **POMOCE DYDAKTYCZNE: rzutnik, laptop,**
- **PRZEBIEG ZAJĘCIA (propozycja):**
- „USTAWA O ZWIĄZKACH ZAWODOWYCH – POSTULATY ZMIANY PRZEPISÓW NA PODSTAWIE DOŚWIADCZEŃ UCZESTNIKÓW SZKOLENI (15.15-16.00) 30 minut praca w grupach i 15 minut relacja *Przerwa na kawę do 16.15*- „ANALIZA ZMIAN USTAWY O ZWIĄZKACH ZAWODOWYCH” mini wykład z wykorzystaniem Internetu (16.15-17.00
<http://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12283551>”

<https://bip.kprm.gov.pl/kpr/form/7,Wykaz-prac-legislacyjnych-i-programowych-Rady-Ministrow.html?szukaj=7899>

<http://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12283551>

Sejmowy proces legislacyjny Rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o związkach zawodowych oraz niektórych innych ustaw **druk sejmowy 1933” 2420 (17.00-17.45) praca indywidualana uczestników 30 minut** zapoznanie się z przepisami projektu od art. 25 do 35 – **druk sejmowy 2420** (albo inny z aktualnym, tekstem projektu/uchwalony akt; relacja - wnioski uczestników 15 minut

Podsumowanie bloku dot. zmian w ustawie o związkach zawodowych”

Dyskusja plenarna; Odpowiedzi na pytania uczestników dot. interpretacji projektowanych zmian; ich wpływu na praktykę działalności związkowej itp. **(17.45-18.30)**

Kolacja od 18.30

Dzień III

Moduł: IV „Rola przedstawicieli NSZZ „Solidarność” w procesie stanowienia prawa pracy” 3 godzin dydaktycznych

Cel ogólny:

Sformułowanie wniosków i postulatów pod adresem NSZZ „Solidarność” w zakresie roli i zadań Związku i jego przedstawicieli w procesie stanowienia prawa pracy w Polsce.

Cele szczegółowe:

- 1) Na podstawie wiedzy merytorycznej ze szkolenia i własnych doświadczeń dokonanie subiektywnej oceny działań NSZZ „Solidarność” w zakresie stanowienia prawa pracy (informowania członków Związku o podejmowanych inicjatywach ustawodawczych, przedkładanych opiniach do projektów aktów prawnych, aktywności w RDS itp.)
- 2) Wypracowanie/wskazanie propozycji działań, rozwiązań organizacyjnych, prawnych wzmacniających kompetencje eksperckie przedstawicieli i pozycję NSZZ „Solidarność” w procesie legislacyjnym;
- 3) Sformułowanie obszaru zagadnień, przepisów, których zmiana, wprowadzenie leży w interesie pracowników i związków zawodowych jako postulatów działań w przyszłości dla określonych struktur NSZZ”S”
- 4) Określenie własnej roli jako przedstawiciela NSZZ „S” w procesie stanowienia prawa, uzmysłowienie możliwości działania (od postulatów pod adresem władz NSZZ „Solidarność” do własnej obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej)
- 5) Opracowanie Indywidualnego Planu Działania w zakresie dalszego wzmacniania kompetencji eksperckich w dziedzinie prawa pracy

Zajęcia Nr 21; W wersji wyjazdowej (8.15-9.00)

Zajęcia Nr 22 W wersji wyjazdowej (9.00-9.45)

Zajęcia Nr 23 W wersji wyjazdowej (9.45-10.30)

Przerwa na kawę do 10.45

„ROLA PRZEDSTAWICIELI NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” W PROCESIE STANOWIENIA PRAWA PRACY” – SZCZEBEL KRAJOWY, REGIONALNY, ZAKŁADOWY. INDYWIDUALNY PLAN DZIAŁANIA”

- **METODA:** dyskusja plenarna, praca indywidualna; praca w grupach, podsumowanie
- **CZAS:** 45 min x 3
- **MATERIAŁY SZKOLENIOWE:** pakiet szkoleniowy; Indywidualny Plan Działania
- **POMOCE DYDAKTYCZNE:** flip-chart, markery, rzutnik
- **PRZEBIEG ZAJĘCIA:**
 - **Poproś uczestników o subiektywną ocenę** działań NSZZ „Solidarność” w zakresie stanowienia prawa pracy (informowania członków Związku o podejmowanych inicjatywach ustawodawczych, przedkładanych opiniach do projektów aktów prawnych, aktywności w RDS itp.)
 - **Podziel uczestników na małe grupy. Niech wypracują: WNIOSKI I POSTULATY DLA WŁADZ ZWIĄZKOWYCH**

W OBSZARZE ORGANIZACYJNYM (dot. usprawnienia działania struktur/y Związku)

Wypracowanie/wskazanie propozycji działań, rozwiązań organizacyjnych, prawnych wzmacniających kompetencje eksperckie przedstawicieli i pozycję NSZZ „Solidarność” w procesie legislacyjnym

W OBSZARZE MERYTORYCZNYM sformułowanie obszaru zagadnień, przepisów, których zmiana, wprowadzenie leży w interesie pracowników i związków zawodowych jako postulatów działań w przyszłości dla określonych struktur NSZZ”S” (TO JEST MATERIAŁ, KTÓRY ZOSTANIE PRZEKAZANY DORADCZEMU ZESPOŁOWI EKSPERCKIEMU DO OPRACOWANIA)

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Gdyby był czas można przekazać do analizy opinie NSZZ „Solidarność” dot. projektowanych zmian w ustawie o związkach zawodowych.

Relacja z pracy grup.

Poleć pracę indywidualną (ale wcześniej omów zawartość stron www Komisji Krajowej i Regionów reprezentowanych przez uczestników; omów ofertę szkoleniową Związku)

- Opracowanie Indywidualnego Planu Działania w zakresie dalszego wzmocnienia kompetencji eksperckich w dziedzinie prawa pracy

Moduł V OCENA NABYTYCH KOMPETENCJI EKSPERCKICH. Podsumowanie i zakończenie szkolenia 2 godzin dydaktycznych

Cel ogólny:

Weryfikacja nabytych kompetencji eksperckich w zakresie stanowienia prawa pracy i uzyskanie pozytywnej oceny przydatności szkolenia.

Cel szczegółowy:

1. Udzielenie co najmniej 80% poprawnych odpowiedzi w teście i otrzymanie przez co najmniej 85% uczestników szkolenia certyfikatów poświadczających nabycie kompetencji eksperckich w zakresie stanowienia prawa pracy
2. Uzyskanie pozytywnej oceny przydatności szkolenia na karcie samooceny po zajęciach (wynik oceny uczestników powyżej oceny z zajęć z dnia I)
3. Uzyskanie pozytywnej oceny szkolenia w anonimowej ankiecie ocenionej na zakończenie szkolenia

ZAJĘCIE 24 „TEST” W wersji wyjazdowej (10.45-11.30)

TEST

- **METODA:** praca indywidualna
- **CZAS:** 45 min
- **MATERIAŁY SZKOLENIOWE:** Test

■ PRZEBIEG ZAJĘCIA:

1. Omów zasady przeprowadzania testu
2. PRZEPROWADŹ TEST

Przerwa na sprawdzenie testu i wypisanie certyfikatów do 12.15

Test

85% poprawnych odpowiedzi potwierdza, że uczestnik nabył planowane kompetencje eksperckie w zakresie legislacji i stanowienia prawa pracy

Z dwóch wybierz i zaznacz prawidłową odpowiedź

1. Na podstawie przepisów Konstytucji RP źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są:
 - a) **Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia a także na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego**
 - b) Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia, uchwały Sejmu i Senatu
2. Na podstawie przepisów Konstytucji RP inicjatywa ustawodawcza przysługuje:
 - a) posłom, Senatowi, Prezydentowi Rzeczypospolitej i Radzie Ministrów
 - b) **posłom, Senatowi, Prezydentowi Rzeczypospolitej, Radzie Ministrów a także grupie co najmniej 100 000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu**
3. Na podstawie przepisów Konstytucji RP Sejm rozpatruje projekt ustawy:
 - a) **w trzech czytaniach**
 - b) w dwóch czytaniach
4. Na podstawie przepisów Konstytucji RP ustawę uchwaloną przez Sejm Marszałek Sejmu:
 - a) **przekazuje Senatowi**
 - b) przekazuje Radzie Ministrów
5. Na podstawie przepisów Konstytucji RP Senat w ciągu 30 dni od dnia przekazania ustawy przez Marszałka Sejmu
 - a) może ją przekazać Prezydentowi
 - b) **może ją przyjąć bez zmian, uchwalić poprawki albo uchwalić odrzucenie jej w całości**
6. Na podstawie przepisów Konstytucji RP jeżeli Senat w ciągu 30 dni od dnia przekazania ustawy przez Marszałka Sejmu
 - a) **nie podejmie stosownej uchwały, ustawę uznaje się za uchwaloną w brzmieniu przyjętym przez Sejm**
 - b) nie podejmie stosownej uchwały biegnie kolejny 30 dniowy termin na podjęcie stosownej uchwały przez Senat

7. Na podstawie przepisów Konstytucji RP uchwaloną ustawę Marszałek Sejmu przedstawia do podpisu:

- a) Prezydentowi Rzeczypospolitej i Prezesowi Trybunału Konstytucyjnego
- b) **Prezydentowi Rzeczypospolitej**

8. Na podstawie przepisów Konstytucji RP Prezydent Rzeczypospolitej podpisuje ustawę:

- a) w ciągu 30 dni od dnia przedstawienia i zarządza jej ogłoszenie w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej,
- b) **w ciągu 21 dni od dnia przedstawienia i zarządza jej ogłoszenie w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, chyba, że skorzystał z prawa i wystąpił do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem w sprawie zgodności ustawy z Konstytucją lub z wnioskiem do Sejmu o ponowne rozpatrzenie ustawy, co wstrzymuje bieg 21-dniowego terminu do podpisania ustawy.**

9. Na podstawie Regulaminu Sejmu poselskie projekty ustaw mogą być wnoszone:

- a) **przez komisje sejmowe lub co najmniej 15 posłów podpisujących projekt**
- b) przez komisje sejmowe lub co najmniej 30 posłów podpisujących projekt

10. Na podstawie Regulaminu Sejmu projekty ustaw składa się w formie pisemnej:

- a) **na ręce Marszałka Sejmu;**
- b) na ręce przewodniczącego wybranej Komisji Sejmowej

11. Wnosząc projekt wnioskodawca mając na uwadze Regulamin Sejmu:

- a) **wskazuje swego przedstawiciela upoważnionego do reprezentowania go w pracach nad tym projektem**
- b) nie wskazuje swego przedstawiciela

12. Inicjatywę ustawodawczą na podstawie ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli. może podjąć:

- a) **grupa obywateli polskich, licząca co najmniej 100 000 osób, mających prawo wybierania do Sejmu przez złożenie podpisów pod projektem ustawy**
- b) grupa co najmniej 300 000 obywateli polskich, którzy mają prawo wybierania do Sejmu tworząc w tym celu Komitet

13. . Do właściwości Rady Dialogu Społecznego (RDS) oraz jej stron:

- a) **należy opiniowanie projektów założeń projektów ustaw oraz projektów aktów prawnych,**
- b) nie należy opiniowanie projektów założeń projektów ustaw oraz projektów aktów prawnych,

14. Do właściwości Rady Dialogu Społecznego (RDS) oraz jej stron:

- a) należy inicjowanie procesu legislacyjnego na zasadach określonych ustawą o RDS
- b) nie należy inicjowanie procesu legislacyjnego na zasadach określonych ustawą o RDS

15. Za reprezentatywne organizacje związkowe uznaje się ogólnokrajowe związki zawodowe, ogólnokrajowe zrzeszenia (federacje) związków zawodowych i ogólnokrajowe organizacje międzyzwiązkowe (konfederacje), które

- a. zrzeszają więcej niż 500 000 członków będących pracownikami i działają w podmiotach gospodarki narodowej, których podstawowy rodzaj działalności jest określony w więcej niż w połowie sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), o której mowa w przepisach o statystyce publicznej
- b. zrzeszają więcej niż 300 000 członków będących pracownikami i działają w podmiotach gospodarki narodowej, których podstawowy rodzaj działalności jest określony w więcej niż w połowie sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), o której mowa w przepisach o statystyce publicznej

16. Na podstawie przepisów ustawy o związkach zawodowych prawo opiniowania założeń i projektów aktów prawnych w zakresie objętym zadaniami związków zawodowych:

- a) przysługuje organizacji związkowej, reprezentatywnej w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego
- b) przysługuje każdej organizacji

17. Organy władzy i administracji rządowej oraz organy samorządu terytorialnego kierują założenia albo projekty aktów prawnych, do odpowiednich władz statutowych związku, określając termin przedstawienia opinii:

- a) nie krótszy jednak niż 30 dni, albo skrócony do 21 dni ze względu na ważny interes publiczny
- b) nie krótszy jednak niż 21 dni, albo skrócony do 7 dni ze względu na ważny interes publiczny

18. Organizacja związkowa, reprezentatywna w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego w zakresie spraw objętych zadaniami związku zawodowego:

- a. ma prawo występowania z wnioskami do posłów lub organów mających prawo inicjatywy ustawodawczej o wydanie lub zmianę ustawy albo w przypadku innych aktów do organów uprawnionych do wydania tych aktów prawnych
- b. nie ma prawa wnioskowania o zmianę ustawy lub innego aktu prawnego

19. Na podstawie Ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych Konstytucję, ustawy, rozporządzenia ogłasza się:

- a) w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, zwanym "Dziennikiem Ustaw
- b) w Monitorze Polskim

20. Akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie:

a) **po upływie 14 dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy albo ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego**

b) po upływie 30 dni od dnia ich ogłoszenia

ZAJĘCIE 25 (12.15-13.00)

EWALUACJA I ZAKOŃCZENIE SZKOLENIA

- **METODA:** dyskusja, praca indywidualna
- **CZAS:** 45 min
- **MATERIAŁY SZKOLENIOWE :** ankieta oceniająca
- **POMOCE DYDAKTYCZNE:** plansza OCZEKIWANIA, KARTA SAMOOCENY POZIOMU WIEDZY; ANKIETY OCENIAJĄCE; CERTYFIKATY
- **PRZEBIEG ZAJĘCIA:**
 - POPROŚ UCZESTNIKÓW O ODPOWIEDŹ NA PYTANIE:
W JAKIM STOPNIU ZOSTAŁY ZREALIZOWANE ICH OCZEKIWANIA Z DNIA SZKOLENIA?
 - Następnie poproś, aby na karcie indywidualnej samooceny nakleili kółeczka.
 - ZAPYTAJ JAKIE SĄ OCZEKIWANIA UCZESTNIKÓW W ZAKRESIE SZKOLEŃ ZWIĄZKOWYCH?
 - **ROZDAJ uczestnikom ankiety oceniające DO WYPEŁNIENIA.**
 - Rozdaj certyfikaty ukończenia szkolenia osobom, które uzyskały z testu wystarczającą liczbę punktów, pozostałym potwierdzenie udziału w szkoleniu.
 - Podziękuj za uczestnictwo i zakończ szkolenie

Obiad od. 13.00

SŁOWNICZEK WYBRANYCH POJĘĆ Z ZAKRESU PRAWA

- „prawo”** - zespół norm ustanowionych lub usankcjonowanych przez właściwe organy państwowe
- „system prawa”** - zespół norm obowiązujących w danym kraju, którego powinna cechować niesprzeczność i zupełność
- „systematyka prawa”** - podział na gałęzie, części
- „wykładnia prawa”** - wyjaśnianie i interpretacja prawa
- „świadomość prawna”** - ocena prawa i postulaty jego zmiany
- „przepis prawny”** - wypowiedź stanowiąca całość gramatyczną, zawarta w tekście aktu normatywnego i wyodrębniona przez prawodawcę jako artykuł, paragraf, punkt itp.
- „norma prawna”** - reguła postępowania skonstruowana na podstawie przepisów prawa; wynik interpretacji przepisów; składa się z: 1/ hipotezy, 2/ dyspozycji i 3/ sankcji
- „hipoteza normy prawnej”**: określa warunki lub okoliczności, w których adresatowi normy jest coś nakazane czynić, coś czynić jest mu dozwolone lub jest zakazane
- „dyspozycja normy prawnej”** - określa treść zachowania zakazanego, nakazanego lub dozwolonego, albo treść decyzji, którą należy podjąć w związku z zaistnieniem pewnych faktów
- „sankcja”** - określa rodzaj dolegliwości, jaka powinna dotknąć osobę (podmiot prawa), która będąc adresatem normy naruszyła jej dyspozycję w warunkach wskazanych w hipotezie
- „język prawny”** - język źródeł prawa /teksty aktów normatywnych/
- „język prawniczy”** - język prawników używany zawodowo, w którym formułowane są wypowiedzi o prawie obowiązującym
- „kodyfikacja”** - uporządkowanie całego ustawodawstwa lub pewnego działu praw danego państwa
- „nowelizacja”** - zmiana, poprawianie, uzupełnianie istniejącego prawa
- „rekodyfikacja”** - uchylene obowiązującego kodeksu i uchwalenie nowego
- „dekodyfikacja”** - uchylene kodeksu i wprowadzenie w jego miejsce „wiązki ustaw” regulujących odrębnie poszczególne instytucje prawa
- „derogacja”** - uchylene mocy obowiązującej
- „ratyfikacja”** - zatwierdzenie umowy międzynarodowej
- „unifikacja”** - wprowadzenie przepisów obowiązujących jednakowo na terenie całego państwa
- „inkorporacja”** - uporządkowanie w sposób mechaniczny obowiązującego prawa bez zmiany jego treści
- „de lege lata”** - z punktu widzenia prawa obowiązującego
- „de lege ferenda”** z punktu widzenia pożądanej zmiany albo uzupełnienia istniejącego prawa

„dyferencjacja” - różnicowanie
„explicite” - jasno, wyraźnie
„expressis verbis” - dobitnymi słowami
„ex post” - po fakcie dokonanym
„implicite” - włącznie
„ius scriptum” - prawo pisane
„ius non scriptum” - prawo zwyczajowe, nie pisane
„ipso iure” - na mocy prawa
„per analogiam” - przez analogię
„ratio legis” - uzasadnienie ustawy
„sensu largu” - w szerokim znaczeniu
„sensu stricto” - w wąskim znaczeniu
„paremia”- przysłowie, przypowieść
„Lex retro non agit” - „Prawo nie działa wstecz”
„Audiatur et altera pars” - „Należy zawsze wysłuchać argumentów drugiej strony”
„Dura lex sed lex” - „Twarde prawo, ale prawo”
„Nemo iudex in causa sua” - „Nikt nie może być sędzią swojej sprawy”
„Ignorantia iuris nocet” - „Nieznajomość prawa szkodzi”
„Ignorantia iuris non exculpat” - „Nieznajomość prawa nie usprawiedliwia”
„Salus reipublicae suprema lex” - „Dobro państwa jest najwyższym prawem”
„Pacta clara boni amici” - „Proste /jasne/ prawo jest naszym przyjacielem”
„Per scientiam ad iustitiam” - „Przez wiedzę do sprawiedliwości”
„Plus ratio quam vis” - „Więcej znaczy rozum niż siła”
„Ratio est anima legis” - „Rozsądek jest podstawą prawa”
„statut” - zbiór postanowień regulujących działalność i strukturę instytucji, organizacji, partii politycznej; w dawnej Polsce mianem tym określano niekiedy przepisy powszechnie obowiązujące - konstytucje sejmowe, np. statut warecki, statuty nieszawskie a w okresie rozbiorów car zastąpił konstytucję statutem organicznym
*„uchwała” - wyrażenie woli przez jakąś zbiorowość ludzi, **decyzja** zbiorowości np. sejmu, rządu, związku, kongresu, zebrania mieszkańców; uchwała może mieć charakter normatywny, deklaracyjny i nominacyjny*
„regulamin” - zbiór postanowień ustalających sposób postępowania w jakiejś dziedzinie, w organizacji, partii, instytucji czy w innej zorganizowanej zbiorowości ludzi
„stanowisko” - opinia na temat danego problemu dotycząca określonego zagadnienia /aprobata lub dezaprobata/